

Greisen (par M. Aly Jaerling), Jacques-Yves Henckes, Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen.

Ont voté non: MM. Willy Bourg (par M. Jean-Marie Halsdorf), Lucien Clement, Marcel Glesener (par Mme Ferny Nicklaus-Faber), Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helming, Alexandre Kriebs, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Ripinger, Marco Schroll, John Schummer et Théo Sten-debach;

M. Serge Urbany.

Se sont abstenus: MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo (par M. Alex Bodry), Mme Lydie Err (par M. Jeannot Krecké), MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener.

Dir Dammen an Dir Hären, domadder wier dee Punkt erleedegt a mir kënnen zum nächste Punkt vun der Dagesuerdnung iwwergoen, an zwar ass dat d'Diskussioun iwwert de Projet de loi 5004, de siwente Fënnefjoresplang iwwert déi touristesch Infrastruktur. Et si bis elo agedroen: déi Häre Schank, Scheuer, Belling, Greisen, Garcia an d'Madame Nagel.

D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Claude Wiseler.

■ **M. Jos Scheuer (LSAP).**- Här Wiseler, loosst lech Zäit!

2. 5004 - Projet de loi ayant pour objet d'autoriser le Gouvernement à subventionner l'exécution d'un septième programme quinquennal d'équipement de l'infrastructure touristique

Rapport de la Commission des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

■ **M. Claude Wiseler (CSV), rapporteur.**- Ech wosst, dass dat hei e groussen Themen- a Szeene-wiessel ass vun deem enge Sujet op deem aneren, mä eis Aarbecht geet weider a mir schwätzen dann elo de Sujet vum Programme quinquennal vum Tourismus un, andeems mer eis bewosst sinn, datt an deene leschte Joren hei am Land - an et ass een inländesche Sujet - den Tourismus eng ganz grouss ekonomesch Croissance kannt huet zu Lëtzebuerg an a ganz Europa.

Wa mer zu Lëtzebuerg kucke wat an deene leschte Joren un Tourismusinfrastruktur bestanen huet, da stelle mer fest datt am Joer 2000 2.400 Etablissements an dem Secteur touristique geschafft hunn. Dat waren 319 Hotelen, Aubergen, Pensiounen, mat ronn 7.700 Zëmmeren, dat waren 323 Campinge mat iwwer 13.000 Emplacementen, 12 Jugendherberge mat iwwer 1.200 Better, 3 Jugendzentre mat 210 Better, dat waren 2,6 Milliounen Nüitées mat enger Durée moyenne vun 2,1 Nüitées pro Séjour wat d'Hôtellerie ugeet, a 5,4 wat d'Campingen ugeet, a ronn 12.000 Persounen déi hei zu Lëtzebuerg am grouss Ganzen an deem Secteur beschäftegt sinn.

Alles dat sinn impressionnant Zuelen, alles dat sinn Zuelen déi ee sech net ëmmer esou bewosst ass wann een als Lëtzebuerger vum Tourismus schwätzt, mä déi awer kloer d'Wichtigkeet vun deem Secteur an eiser nationaler Ekonomie beweisen.

Dee Secteur ass dann och an deene leschte Jorzéngte vu sougenannte Fënnefjorespläng begleet ginn. Zënter 1973 kenne mer dat Instrument vum Fënnefjoresplang wat den Tourismus begleet huet, wat den Tourismus a sengem Développement gehollef huet fir weider ze kommen. Den Tourismus gëtt hei am Land als eng ekonomesch Branche betruucht, an an deem Sënn ass och de Fënnefjoresplang en Instrument, datt eng wirtschaftlech Branche an eise Secteur soll begleeten, soll ënnerstëtzen, soll a richtig Weeër weiderféieren.

Déi Evoluitioun huet, wéi gesot, 1973 ugefangen. Wann een awer elo d'Evoluitioun vun deene siwe Fënnefjorespläng kuckt, déi an deene leschte Jore sech een nom anere suivéiert hunn, da gesäit een och e weéne wéi den Tourismus evoluéiert huet. Deen éischte Fënnefjoresplang ass haaptsächlech drëm gaange fir Subventionnementer de Gemengen an de Syndikater ze ginn, fir Equipement an Infrastrukturen ze ënnerstëtzen.

1978, am zweete Fënnefjoresplang, si schonn eng Rei Zilsetzungen zousätzlech komm. Do ass et drëm gaangen, zousätzlech zu deem wat ech virdru gesot hunn, fir och Hëllef ze gi fir d'Hôtellerie, da wann d'Hôtellerie sech moderniséiert, rationaliséiert oder erweidert.

1983 sinn nach zwou aner Zilsetzungen dobäi komm. Dat si Subventiounen fir den Aménagement vu Gîtes ruraux a fir d'Conservatioun an d'Mise en valeur vun eise kulturelle Patrimoine.

1988 sinn nach aner Initiativen dobäi komm, zum Beispill déi iwwert d'Hëllef wa Privatinitiative Projekte maachen déi eng regional Wichtigkeet hunn oder fir d'Konstruktioun vun der Hôtellerie oder fir privat Campingen oder fir Syndikater, déi sech informatiséiert hunn oder anert audiovisuellt Material ugeschafft hunn.

An dësem Fënnefjoresplang, deem siwenten, deen also 2003 soll ufänken, sinn zwou aner nei Missiounen dobäi komm, déi d'ganz Evoluitioun vun deem Secteur e weéne weisen an déi eis och verstoen dinn, wou haut eis Stärkten a wou eis Schwächte leien. Et sinn u sech zwou Missiounen dobäi komm. Déi éischt ass, datt et am Kader vu dësem neie Fënnefjoresplang méiglech wäert ginn eng Rei Projekte finanziell ze begleeten, net nëmmen um Investissement vun den Infrastrukturen, mä och an hirem Fonctionnement. Déi zweet ass d'Méiglechkeet ze gi fir Konzepter an Etüden auszeschaffen, fir also esou e weéne méi an déi Professionalisatioun vun deem Secteur mat eran ze kommen, an dat ass e wesentlechen Aspekt.

1992 hat den Tourismusminister Fernand Boden eng Etüd an Optrag ginn, fir d'ETI, déi sollt e weéne eisen Tourismussektor analyséieren. Dat ass och geschitt sengerzäit an do sinn och eng ganz Rei Richtlinne festgehalen.

Fir d'éischt ass festgehalen ginn, datt mer hei zu Lëtzebuerg e Secteur wëllen deen d'Liewensqualitéit an d'Qualitéit vum Tourismus ënnerstëtzt. D'Qualitéit ass e Stéchwuert ginn an eise Tourismus am grouss Ganzen. D'Qualitéit an d'Durabilitéit vun deem wat mer maachen, an doropshi sinn eng Rei Créneauen definéiert ginn, wou déi Kompetitivitéit an eis spezifesch Atouté kënnent verstärkt ginn. Ee vun deene Créneauen ass den Tourismuskongress, den Incentive-Tourismus hei zu Lëtzebuerg, deen och an deene leschten zéng Joer wesentlech développéiert ginn

ass, mat all deenen Infrastrukturen déi mer notament an der Stad Lëtzebuerg hunn, mä déi awer dezentraliséiert gi sinn, wou an Hotelen och Kongresssäll an Ähnlech matgeplangt ginn ass, fir och dee Kongresstourismus net nëmmen an der Stad Lëtzebuerg, mä och ronderëm d'Stad kënnen ze organiséieren.

En zweete grouss Secteur ass dee vum Kulturtourismus hei zu Lëtzebuerg, a mir wësse wat fir e kulturelle Räichtum mer hei zu Lëtzebuerg hunn. Dëse Fënnefjoresplang, wéi alleguer déi aner, erlaabt dann och all déi Infrastrukturen, déi ronderëm d'Kultur sinn, wéi Muséeën zum Beispill oder ähnlech Infrastrukturen, finanziell ze ënnerstëtzen. Wësse muss een awer och, datt all déi Ënnerstëtzung selbstverständlech net nëmmen iwwert de Programme quinquennal hei kënnt, mä datt och eng ganz Rei Projekte iwwer spezifesch Gesetzestexter, an do brauch een der jo nëmmen e puer ze nennen, wéi zum Beispill d'Concertshäl déi gebaut gëtt oder den neie Musée dee gebaut gëtt, oder dee Projet dee mer elo an der Kulturkommission hunn iwwert de Musée de la Forteresse an iwwert de Wenzelspad, alles kulturell Infrastrukturen déi finanziéiert gi vun der öffentlecher Hand an déi de Kulturtourismus wesentlech ënnerstëtzen.

E véierte groussen Akt ass den Tourismus am Milieu rural an den internen Tourismus selwer hei zu Lëtzebuerg. Déi Etüd, déi de Minister Boden 2001 nach eng Kéier beim ETI an Optrag ginn huet, bescheinegt, dass u sech déi véier Zilsetzungen, déi mer ufanks den 90er Joren eis gesat hunn, och zu engem groussen Deel erreecht gi sinn, datt déi infrastrukturell Offer, déi mer hei zu Lëtzebuerg hunn, relativ gutt ass, datt mer en Equipement grad momentan kennen, deen en internationalen Niveau huet. Dat op där enger Säit, an op där anerer Säit seet se awer och, datt nach zousätzlech Efforten ze maache si wat d'Organisatioun vum Tourismus ugeet, wat d'Formatioun, wat de Marketing ugeet. An der Kommission hate mer och e groussen Deel vun deenen Diskussiounen ronderëm dee Sujet a mir kommen och an deenen nächste Wochen nach eng Kéier am Detail op déi ETI-Etüd, déi mer kruten, zréck.

Wat den Avis vun der Chambre de Commerce ugeet, do ass u sech ze soen, datt och d'Chambre de Commerce kloer d'Wichtigkeet vun der Tourismusentwicklung an deene leschte Joren ënnersträicht, datt se awer och ganz kloer weist wéi positiv déi Inzidenz vun deene successive Fënnefjorespläng op d'Lëtzebuerger Tourismusbranche waren.

Fir d'Chambre de Commerce ass déi gréissten Erausforderung d'Verlängerung vun der Saison. Genau dat ass et jo wat dëse Fënnefjoresplang - wéi och schonn dee virdrun - wëllt erreechen, andeem en notament Strukture wéi kulturell Strukturen, Sportsstrukturen, Muséeën, Fräizäitstrukture mat subsidiéiert, an och, wéi scho gesot, iwwer aner Gesetzestexter ënnerstëtzt, Gesetzestexter, déi da separat Projekte hei an der Chamber sinn, wéi zum Beispill d'Coque, Concertssäll, de Pei-Musée, de Musée de la Forteresse an esou weider. Domat gëtt probéiert d'Verlängerung vun der Saison ze erreechen.

Wat dëse Fënnefjoresplang erlaabt, dat ass dee qualitative Sprong weiderzeféieren, dee mer an den nongzeger Joren an eiser Tourismusbranche ugaange sinn. D'Chambre de Commerce ënnersträicht, dass déi Enveloppe financière, déi dëse Fënnefjoresplang krut, mat 37,5 Milliounen Euro eng

Augmentatioun vun 28% par rapport zum leschte Fënnefjoresplang ass, wat eng wesentlech Augmentatioun ass déi eise Tourismus wäert an deenen nächste Jore gutt doen. Do soe mer och dem Budgetminister merci fir d'Akzeptatioun vun där Enveloppe.

Déi eenzeg Kritik, déi d'Chambre de Commerce mécht, betrëfft am Kader vum Artikel 6 deen Tiret, deen nei agefouert ginn ass, dee seet dass d'Fonctionnementsfräen och kéinten iwwerholl gi bei verschiddene Projeten, mä dass do en Ennerscheid tëschtent Frais privés a Frais publics gemaach gëtt.

De Conseil d'Etat, dee suivéiert a grouss Linnen dat wat d'Chambre de Commerce seet, seet awer, wat déi verschidden Tauxen ugeet, déi ech elo just ugeschwat hunn, et misst een oppasse fir net ze vill Ennerscheeder ze kreéieren, mä dass, deemno wat fir eng Zilsetzungen et sinn, et awer duerchaus machbar wär, ënner anerem wann dat en fonction vun der Natur wär vun deem wat ee mécht.

D'Aarbechten, déi mir an der Kommissioun gemaach hunn, déi hunn a sech dëst Instrument ganz kloer begréisst. Se hunn och begréisst, an dat wëll ech ënnersträichen, dass bei dësem Gesetzestext direkt déi sechs Règlements grand-ducaux hannendrun hongen, déi d'Applicatioun vun deem Fënnefjoresplang ganz genau beschreiwen, esou dass jiddferee sech konnt een exakt Bild maachen, wéi déi nun awer trotzdem héich Finanze wäerte verdeelt ginn a wie kann ënnert wat fir enge Konditiounen dovun profitéieren.

Dat wat d'Kommissioun nach ugeschwat huet betrëfft deen eenzeg kritesche Punkt deen d'Chambre de Commerce ervirbruecht huet. D'Kommissioun huet gemengt, dass se net géing déi Kritik ënnert hiren Numm schreiwen, well d'Méiglechkeet gi wär fir verschiddene Saachen an öffentlecher Hand prezis ze ënnerstëtzen, déi normalerweise enger ganzer Region profitéieren an esou eng Lokomotiv fir de ganzen Tourismus kéinte ginn, oder dass kéinte Projekte realiséiert ginn, déi d'Privatinstitut wahrscheinlich selwer ni géing ugoen, an een esou nei Méiglechkeeten an déi verschidde Regiounen kënnt erabringen, an dat dofir eng grouss Wichtigkeet hätt.

Nach kuerz wëll ech soen, well d'Zäit fortleeft, dass d'Kommissioun déi zwou Propositionen, déi de Conseil d'Etat gemaach huet fir den Text formell ëmzeänneren, och unhëlt. Eng wichteg Proposition war déi, fir dass d'Gestioun vun deem Fënnefjoresplang an Zukunft wesentlech vereinfacht gëtt, direkt an dem Gesetzestext eng Referenz op d'staatlech Kontabilitéitsgesetz ze maachen, fir esou kloer ze assureieren no wat fir enge Regeln et funktionéiert a fir a sech eng Equivalenz mat anere Fongen ze schafen, wou eng ähnlech Formulatioun ass.

D'Kommissioun huet selbstverständlech déi Proposition vum Conseil d'Etat iwwerholl a proposéiert der Chamber dësen Text unzehuelen.

Ech soen lech merci fir d'No-lauschteren.

■ **M. le Président.**- Als éischten Diskussionsriedner ass den Här Marco Schank agedroen. Den Här Schank huet d'Wuert.

Discussion générale

■ **M. Marco Schank (CSV).**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, am Ufank vu sengem schréftleche Rapport, fir deen ech dem Kolleg Claude Wiseler wëll félicitéieren, weist de Rapporteur, a mat Recht, op d'Wichtigkeet vum Tourismus am ekonomesche Secteur hin. Zwee, dräi Beispiller: D'Europäesch Unioen ass nach wie vor déi éischt Destinatioun am Welttourismus. An der EU ass Lëtzebuerg nach wie vor dat Land mat

deene meeschten Touristen. No deene leschte Statistiken ass Lëtzebuerg Nummer 1 mat 2,07 Arrivées pro Awunner, duerno kënnt Frankräich mat 1,3 an a puncto Zuel vun Touriste pro Quadratkilometer si mir och déi éischt an der EU mat 323 Touristen um Quadratkilometer virun Holland mat 223 Touristen.

Den Tourismus zu Lëtzebuerg huet iwwegens en Undeel vu 6,5% vum PIB. An der Europäescher Unioen läit e bei 6%, also lichter drënner. Och 6% vun de Beschäftegte schaffen am Tourismus um Niveau vun der EU. Dës positiv national Zuel huet natierlech ganz vill mat der Stad Lëtzebuerg ze dinn, déi mat hirem Patrimoine, dat ass gewosst, e genialen Atout fir eisen Tourismus huet. Et muss een och dobäi soen, dass den LCTO een excellente professionelle Match mécht fir erfollegräich am Tourismusberäich ze sinn.

Mä op deene positiven Zuelen, wéi ech se elo hei viruginn hunn, däerfe mer eis selbstverständlech net ausrouen, wëlle mer och net, ganz am Géigendeel. Wann ech kann drun erënneren, dass 2002 e gutt Joer am Tourismusberäich war, dann ass dat awer och drop zréckzeféieren, dass mer eng Partie Events haten, déi mir net all Joer hunn, wéi zum Beispill den Tour de France, d'Expogast oder och déi 200 Joer Victor Hugo.

(M. Niki Bettendorf prend la Présidence)

De Rapporteur huet et gesot, zënter 1973 gëtt et dës Fënnefjorespläng mat dem But fir d'touristesche Infrastrukturen zu Lëtzebuerg ze verbessern. De fënneften an de sechste Fënnefjoresplang hu sech schonn deelweis um strategeschen Tourismuskonzept vum ETI, dem Europäeschen Tourismusinstitut vun Tréier, orientéiert. De siwente Fënnefjoresplang, vun deem mir haut schwätzen, reit sech an d'Linn vu senge Virgänger an, schreift de Rapporteur, gläichzäiteg probéiert en awer och ze innovéieren.

Den ETI huet viru kuerzem d'Ëmsetzung vum strategeschen Tourismuskonzept iwwerpräift, an net méi spët wéi leschte Freideg ass den Endbericht virgeluecht an de Vertriederinnen an de Vertrieder vum Tourismusberäich presentéiert ginn. Net manner wéi 55 Moossnamen stinn an dësem Endbericht. Ech wëll der just dräi, véier erausgräifen. Et gëtt gesot, eppes wat mer natierlech scho méi laang wossten, dass de Secteur vum Tourismus muss weider professionaliséiert ginn, nei Strukture muss kreéiert ginn, déi sougenannt regional Agenturen - do kommen ech nach drop zréck -, e kohärenten Image vum Lëtzebuerger Tourismus muss gefördert ginn an e Masterplang muss etabliert gi fir potenziell Clienté besser ze cibléieren, wéi och nach aneres.

Mat Bléck op de Fënnefjoresplang seet den ETI, dass bis ewell de Fënnefjoresplang een erfollegräicht Instrument war a weider ass, fir eng zilorientéiert Fördderung vum Tourismus ze erreechen. Gläichzäiteg ass en awer och der Meinung, an de Rapporteur huet et scho gesot, dass dat infrastrukturell Equipement an d'Qualitéit vun eise Betriber an der Zwëschenzäit internationale Standard erreecht hunn. Mat senger Enveloppe vu 37,5 Milliounen Euro, also 28% méi wéi dee Fënnefjoresplang virdrun, ass dëse Plang, dat wësse mer, eng onersetzbar Ënnerstëtzung vun de Gemengen, de Gemengesyndikater, de Syndicats d'initiative, den Entente beim Ausbau vun touristeschen Infrastrukture mat regionalem Charakter, wéi zum Beispill thematesch oder Erlebniswanderweeër, Vëlospisten, Aires de récréation, Erlebnisbäder an esou weider.

Dobäi kënnt d'Moderniséierung an den Ausbau vu Betriber am Hébergement, am Wellnessberäich, Wellnessberäich dee beispillsweis nach laang net ganz ausgereizt

ass. Et gëtt och nach aner Créneauen. An ech wëll och do op ee vu mengen Daddaen zrëckkommen, fir ze soen dass mir nach wie vor keng ausgesprache Familjenhotelen hunn, also no deenen internationale Kritäre wéi se am Ausland en vigueur sinn, an och keng sogenannte Kulturhotelen.

A puncto Aus- a Weiterbildung vun den touristeschen Acteuren besteet am Marketing nach wie vor e groussen Handlungsbedarf. Dat wësse mer. Bis elo konnte Moosnamen a verschiddene Beräicher och net ënnerstëtzt ginn. Dat gëtt elo deelweis anescht. Niewent Infrastrukturmoosnamen ass et mat deem Instrument och méiglech an Zukunft Projeten, de Rapporteur huet et gesot, an och Gestionskäschten ze subventionéieren. Et gëtt also an deenen nächste Jore méiglech, dass d'Fonctionnements- an d'Personalkäschten à charge geholl ginn, wann déi entsprechend touristesch Infrastruktur eng regional, respektiv eng national Bedeutung huet. Och kënnen hei Syndicats d'initiative, Ententen an och A.s.b.l.en ënnerstëtzt ginn.

Da kënnt derbäi, datt mat deem Fënnefjoresplang d'Ausschaffe vu Konzepter an Etüden am Zesammenhang mat der touristescher Entwécklung méiglech gëtt. Et kann ee sech parfaitement virstellen, datt d'Afféierung vun enger Iwwernuechtungstaxe beispillsweis oder enger méi allgemenger Touristiksteuer oder d'Weiderentwécklung vun enger Luxembourg-Card Objet vun esou enger Etüd kéinte sinn.

Vun elo u kënnen also d'touristesche Acteuren net nëmmen Hardware subventionéiert kréien, mä och touristesch Software. Ech mengen, datt dat e wichtege Schratt an déi richteg Richtung ass.

Am Artikel 4 vum Projet de loi gëtt iwwregens och d'Viraussetzung geschafft, datt speziell Aidé kënnen fléissen, do wou d'Kreatioun vu regionalen touristeschen Infrastrukturen als noutwenneg ugesi ginn, ënnert enger Rei vu Konditiounen.

Komme mer awer nach eng Kéier op d'Konklusioun vum dem Endbericht vum ETI zrëck. E wichtege Punkt ass - a mir hu schonn d'lescht Joer am Kader vun der Interpellatioun vum honorable Kolleeg Garcia driwwer geschwat gehat -, si recommandéieren Zesummeschlëss vu Syndikater, also vun Ententen, ënner Abezéierung vu Gemengen zu eegestännege Regionalagenturen, wéi den ETI se nennt. An deem Kontext seet den ETI, datt an déi bestehend touristesch Regiounen esou wëllt belouesse wéi se am Moment sinn. Perséinlech sinn ech awer der Meinung, datt een net soll fäerte fir eng sechst touristesch Regioun zouzeloossen.

Mat deene proposéierte Regionalagencé loosse sech - an dat ass wichteg - ganz kloer Kräfte bündelen an et kritt ee gläichzäiteg Strukturen, déi eng verstärkt professionell Aarbecht an Zukunft um Terrain méiglech maachen. D'Animateurs touristiques ware jo bis elo un d'Ententen ugehong. Dat war een Ufank. Wat mer an Zukunft brauchen, dat sinn ausgebildete Tourismusmanager, -managerinnen, déi Projeten erschaffen an och hëllefen ëmsetzen.

Am Kader vum Débat iwwert den Norde virun zwee Deeg ass och ganz vill vun Naturparke geschwat ginn. D'Beispill vun den Naturparken, vum Naturpark Oewersauer ënner anerem, weist, dass, wann ee Sue kritt fir haaptamtlech Leit ze bezuelen, déi fachlech ausgebildete si fir touristesch Projeten ze begleeten, een dann eben och eng professionell an effikass touristesch Aarbecht maache kann.

Eng Stärkt vum Lëtzebuerger Tourismus ass nach wie vor déi enorm grouss Bereitschaft fir Eirenamtlechkeet ze leeschten, mä éischens huet d'Eirenamtlechkeet hir Grenzen, an do mussen dann

haaptamtlech Leit déi Eirenamtlechkeet ergänzen. Zweetens mussen se se ergänzen an deem Sënn, datt eng gutt fachlech, touristikorientéiert Ausbildung eben derbäi kënnt fir Projeten ëmzesetzen.

Fir mech läit grad hei e ganz wichtigen Challenge am Lëtzebuerger Tourismus: Eirenamtlechkeet an Haaptamtlechkeet verbonne mat der néideger Fachkompetenz fir en optimale Rendement. Esou muss een déi zwou, dräi Saachen do matenee verknäppe fir d'Zukunft.

■ **Une voix.** - Très bien.

■ **M. Marco Schank (CSV).** - Méi Professionalitéit! Eigentlech kann ee soen: «Dat wosste mer och scho virum Endbericht», mä dat méi u Professionnellem an dat méi u Fachleit fir den Tourismus-secteur heescht awer och méi u finanzielle Mëttelen. Do kënnt dann den ETI op méiglech Refinanzéierungsmodeller zrëck, déi mer och schonn diskutéiert hunn, zum Beispill déi berühmte Kurtaxe oder Iwwernuechtungstaxe, déi mer jo, wa mer an d'Ausland an d'Vakanz fieren, deelweis bezuelen, dacks ouni et ze wëssen.

Am Ufank vun den Diskussiounen sinn d'Meenunge vum Secteur wäit ausernee gaangen. Haut, mengen ech, gesinn déi meescht och déi méiglech Avantage vum eventuell enger Taxe. Et ginn natierlech och aner Méiglechkeete vun der Refinanzéierung. D'Konditioun muss ëmmer sinn, datt d'Suen zrëck an d'Tourismusförderung fléissen an eben hëllefen déi Strukturen an dat méi u Professionalitéit ze bezuelen.

Den ETI huet a senger Presentatioun d'lescht Woch dräi Alternative vun enger Finanzéierung opgeléicht. Déi éischt, seet hien, ass d'Vollfinanzéierung op allen Niveauen iwwert déi öffentlech Budgeten. Zweetens eng Voll- oder Deelfinanzéierung iwwert déi berühmt Iwwernuechtungspauschal. Drëttes eventuell eng Touristiksteuer op gesetzlecher Basis, wou déi Leit vum ETI behaupt hunn an Tirol géif dat fonctionnéieren an dat hätt den Tourismus an där Regioun eréischt richteg un d'Lafe bruecht.

Op jidde Fall si mir forcéiert déi Diskussioun vun der Finanzéierung ze féieren a bis un d'Enn ze féieren, well wa keng homogène Léisung do hannen erauskënnt, da wär dat fir déi weider Entwécklung fatal. Mir brauchen a puncto Professionaliséierung am Lëtzebuerger Tourismus séier eng Léisung. Mir mussen Neel mat Käpp maachen. Dofir brauche mer déi ernimmte Regionalagencé séier. Den ETI seet jo och dat hätt éischt Prioritéit.

D'Fro stellt sech ob et méiglech ass d'Schafe vun deene Regionalagencen iwwert de Fënnefjoresplang ze finanzéieren. Ech hat de Minister dat gefrot am Kader vun der Presentatioun. Hien huet mer confirméiert, datt dat effektiv méiglech wäert sinn.

Den ETI huet recommandéiert séier mat der Diskussioun vun de Standuerter unzefänken a puncto Regionalagencen, fir datt d'Moosnamen am Fënnefjoresplang berücksichtegt sinn, fir dann am Laf vun 2003 mat der operationeller Ëmsetzung unzefänken. Am Kader vu sengem Endbericht huet den ETI och plädéiert, fir eng kloer Aufgabentrennung zwëschent Ministère an ONT ze maachen. Hie seet an Zukunft soll de Ministère sech vorangee ëm d'Tourismuspolitik an ëm d'Tourismusförderung beméien, an den ONT éischter am operative Beräich aktiv ginn an do d'Kräfte bündelen. Op jidde Fall misst een an deem Fall dem ONT seng Statuten änneren, well am Moment läit den Opdrag hei haaptsächlech bei der Promotioun, och bei der Formation, mä awer haaptsächlech beim Promouvéieren vum Lëtzebuerger Tourismus.

Perséinlech sinn ech iwwregens der Meinung, datt eng Struktur

feelt zwëschent Ministère an ONT. Wann een esou wëllt eng Struktur, déi de Minister berode kann a senger Politik, déi Avisen zu Projete kann ofginn, déi awer och aus eenger Initiativ eraus ka Propositionen a Recommandatiounen maachen, déi als sënnvoll kënnen gëlen, zum Beispill wat d'Ausschaffe vum Fënnefjoresplang ubelaangt. Et kann ee sech parfaitement e Conseil supérieur de tourisme virstellen, deen esou eng Aufgab erfüllt an deen och an engems eng Aart Catalyseur kënnt spillen. Dofir sinn ech och amgaang un enger Proposition de loi ze feilen. Ech wäert och op déi Iddi vum honorable Kolleeg Garcia nach ze schwätze kommen.

(Interruption)

Ma neen, ebe just grad net, Här Gira. Ech mengen et ass wichteg, dass een d'Diskussioun ofwaart déi mer amgaange sinn ze féieren am Kontext vun der Refinanzéierung.

(Interruption)

Ech mengen, datt dat méi sënnvoll ass ier een ze séier aus der Héft schéisst, wat och net gutt ass.

(Interruption et hilarité)

Dat kënnt nach alles op d'Tapéit.

(Interruption)

Ech wollt nach am Kontext zum Sujet vum Conseil supérieur soen, datt e Lenkungsausschuss deemools vum ETI proposéiert gi war, deen awer nëmme bis 1996 Bestand hat, wou een awer gesäit datt esou e Gremium seng Wichtigkeet huet.

Ech denken an deem Kontext dann och un d'Proposition de loi vum Robert Garcia,...

■ **Une voix.** - Ah!

■ **M. Marco Schank (CSV).** - ...déi inhaltlech a mengen Aen absolut op der richteger Schinn ass. Hie proposéiert ënner anerem en Institut national du tourisme, Bureaux régionaux an eben och e Conseil supérieur. Ech mengen et soll een eng Kéier am Detail op des Propositionen zrëckkommen. Just elo zwee Sätz.

Nei Strukturen, déi also e Méi u Professionalitéit méiglech maachen, sinn noutwenneg. Dat hunn ech scho gesot an do ginn ech och där Proposition vum Robert Garcia Recht. Wann een awer Regionalagencen a Büro schaaft, da muss een a mengen Aen d'Viraussetzung schafe fir d'Gemengen an d'Gemengesyndikater sënnvoll anzebannen, an déi Eirenamtlech Aarbecht um Terrain souwiso. Op jidde Fall muss een oppassen, wann een nei Strukture schaaft, fir d'Aufgabe vun der regionaler Tourismusplanung an -entwécklung ze bewältegen, datt ee se dann net ze vill, fir net ze soen iwwerhaupt, vun den Acteuren um Terrain lass léist. Mä dat soll een eng Kéier a Rou diskutéieren.

Ech wollt dann an deem Kontext nach eng Kéier d'Iddi fir d'Schafe vun engem Observatoire du tourisme de la grande région lancéieren. Ech hat dat d'lescht Joer am Kader vun där Interpellatioun gemaach, well esou eng Struktur et méiglech mécht sech méi staark un der Groussregioun ze orientéieren an Informatiounen zwëschent de Regiounen auszetauschen, wat ech als e ganz wichtegt Instrument géif ugesinn.

E weidere wesentleche Punkt ass deen, dass Lëtzebuerg als Touristendestination e kloren an onverwieselbare Profil muss gewinnen. Dat seet d'ETI-Etüd och. Op Basis vun entsprechender Mäertstudie muss sech eng Image de marque fir de Grand-Duché erauskristalliséieren, fir eben den Tourismus zilorientéiert ze vermaarten. Firwat

net och esou eng Etüd iwwert de Fënnefjoresplang hëllefe finanzéieren?

Da wëll ech nach soen, datt den ONT, wann de Komitee zoustëmmt, wëlles huet zesumme mam Secteur eng Qualitéitsoffensiv ze starten am Kontext vum Service vis-à-vis vum Client, zum Beispill mat Coursen a Séminaire fir Qualitéitscoaching, Metaarbechtermotivation - wat haut ganz wichteg ass -, sou genannt Mystery-checks, Fachexkursiounen a villes méi.

Zum Schluss wollt ech eng leschte Kéier d'Prioritéite resuméiere fir eng weider Verbesserung vun eiser Wettbewerbsfäegkeet am Tourismus zu Lëtzebuerg. Sechs Punkten:

eng konsequent Professionaliséierung an alle Beräicher, dat ass gesot ginn;

eng konsequent Regionaliséierung, mat Schafe vun deenen Agencen, doduerch datt een och d'Gemengesyndikater bedeelegt;

eng konsequent Berodung vun de Betriber aus dem Secteur zesumme mat de Beruffschamberen;

eng konsequent Offer am Kontext Animation, Betreierung vum Tourist, zilgruppespezifesch, altersspezifesch;

d'Fördere vun zäitgeméissem a clientorientéierten Tourismusbüroen, do gëtt et eng Etüd vum Ministère, ech huelen un datt de Minister och herno e Wuert dozou seet;

e konsequent Destinationsmanagement, wou d'Destinatioun zum eigentlechen touristischen Produit gëtt, deen et mat eise Lëtzebuerger spezifesch Stäerken ze vermaarte gëllt.

Fir dëst alles ze erreechen, Här President, géif ech recommandéieren, de siwente Fënnefjoresplang ze stëmmen als een onerlässlecht Instrument fir d'Entwécklung vum Tourismus hei zu Lëtzebuerg, an ech géif och heimadder den Accord vu menger Fraktioun bréngen.

Ech soen lech merci.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien.

■ **M. le Président.** - Merci, Här Schank. Den nächsten Orateur ass den Här Scheuer. Här Scheuer, Dir hutt d'Wuert.

(Brouhaha général)

Maacht gemälleg, Här Scheuer.

■ **M. Jos Scheuer (LSAP).** - Merci, Här President. Wéi gesot, si kréie mech net esou einfach duerchernee gemaach.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech féieren d'Diskussioun nees dohinner zrëck wou se ugefaangen huet, nämlech op de Rapport deen den Här Wiseler virgueluecht huet, de Rapport iwwert de siwente Fënnefjoresplang am Tourismussektor.

Ech soe fir d'éischt emol dem Här Wiseler merci fir dee Rapport. Ech maachen him och oprichteg Komplimenter. Et ass e Rapport, dee relativ kuerz ass, awer et steet alles dra wat ee brauch fir déi Diskussioun hei ze féieren. Dann huet den Här Wiseler eppes gemaach, wat och bei deene meeschte Rapporten, déi gemaach ginn, net esou evident ass, hien huet den Diskussioun Rechnung gedroen déi an der Kommissioun gefouert gi sinn an en ass esouguer esou wäit gaangen, dass en nach e puer Formuléierungen ëmgeännert huet; de President huet net ganz staark misen intervenéiere fir datt den Här Wiseler dat gemaach huet.

Et ass also e Rapport dee vun eis gestëmmt ginn ass, a bei enger Enthaltung huet en also d'grouss Majoritéit fonnt. Ech wëll hei och net widerhuele wat mer schonn am Joer 2001 gesot hunn a wat mer am Joer 2002 gesot hunn, mä ech wëll zu deem e puer Iddien hei développéieren, déi och an der Kommissioun ugeschwat gi sinn.

Fir d'éischt d'Duerstellung vun der Situatioun hei zu Lëtzebuerg, sou wéi se am Rapport steet, fir ze weisen wéi wichteg dee Secteur ass an datt mer hei iwwer e Secteur schwätzen deen e Wäert huet an der Ekonomie vu Lëtzebuerg an deen e Wäert huet am Gesellschaftsliewe vu Lëtzebuerg e Secteur, deen een net dierf ënnerschätzen a mat deem och net där gespillt ginn. Et kann een net esou niewebäi Tourismuspolitik maachen.

Mir hunn 2.400 Etablissementer am Horesca-Secteur, mir haten 2,6 Milliounen Iwwernuechtungen zu Lëtzebuerg, a mat där Zuel huet den Här Schank gespillt. Mäi Gott, Statistike sinn dat wäert wat deen, dee se rauszéit, wëllt domat maachen. Et kann ee bal alles domat maachen, den Här Schank huet et gemaach, an huet aus Lëtzebuerg dat touristesch Paradäis vun der ganzer Welt gemaach. Ech probéiere fir dat e bësschen ze relativéieren. De Chiffre d'affaires vun deem Secteur huet am Joer 2000 620 Milliounen Euro bedroen.

Éischt Iddi an éischt Remarque: De Secteur touristique ass e Spigelbild vun der Liewensqualitéit zu Lëtzebuerg, ergo ass et och e Spigelbild vun där Liewensqualitéit vun där all Leit zu Lëtzebuerg profitéiere kënnen. Dat Geld also, dat an deem Fënnefjoresplang an dee Secteur investéiert gëtt, ass en Investissement vun deem vill Leit profitéieren a wou munch Géigenden am Lëtzebuerger Land méi schéin a méi attraktiv gemaach ginn, also och vill Gemengen.

Dat féiert dozou, datt d'Lëtzebuerger sech zu Lëtzebuerg méi déplacéiere wéi dat virdrun de Fall war, an den Inlandtourismus huet seng Effeten, an déi Effete sinn awer elo wierklech schwéier aus dem Bilan an aus deem globale Chiffre d'affaires erauszerechnen.

Ech hu mer haut de moien dat déckt Buch vum Statec komme gelooss a probéiert erauszefannen, wéi den Inlandtourismus sech an deene 620 Milliounen Euro wirtschaftlech auswierkt. Ech hunn et net fonnt, vläicht steet et op enger anerer Plaz, Här Minister, vläicht ginn et och Héichrechnungen. Ech sinn nämlech der Meinung datt, an enger Zäit wou sech den Tourismus verschéibt - mer constatéieren a verschiddene Regiounen datt en ofhëlt, datt d'Iwwernuechtungen ofhuelen -, een dann all Intérêt drun huet fir ze weisen, datt de Lëtzebuerger, deen zu Lëtzebuerg an eng touristesch Uertschaft erausfiert, dann och als Tourist muss gewäert an am Bilan ervirgestrach ginn. Ech froen ob een un déi Donnéeën erukënnt an ob ee mat deenen Donnéeën dann och vläicht nei Konzepter entwéckele kann an déi mat an eis Iwwerleeungen erabrénge kann.

An deem Rapport steet munches, am Exposé des motifs steet munches, et gëtt elo och eng ETI-Etüd déi komplett virläit an et gëtt och nach eng Proposition de loi vum Här Garcia. Dat ass awer en Nonpaper, huet hie gesot, also et schwätzt een net iwwer en Nonpaper, dat wär terribel ondiskret, an ech weess datt de Kolleeg Garcia dat net wëllt, dofir maachen ech dat och net.

Et ass gewosst, wat an all deene Pabeiere steet. Et kann...

(Interruption)

Wat gelift?

(Interruption)

Ech schounen den Här Garcia. Et ass gewosst, et kann an et dierf och net anescht sinn, et steet an alle Rapporten an allen Exposéen, datt Lëtzebuerg Qualitéits-tourismus brauch an et steet och dran, datt eis Investissementen op hir Nohaltegkeet gepréift musse ginn. Néierens ass de Begrëff Qualitéits-tourismus definéiert, ech wär och frou wa mer deen eng Kéier géifen definéieren. De Begrëff Kulturtourismus léisst sech definéieren, mä

Qualitéitstourismus ganz, ganz schlecht. Do fält zum Beispill de Begrëff Jugendtourismus anscheinend net drënner - wann een dat esou liest -, obschonn dat e Créneau ass, deen an all eisen Iwwerleeunge relativ ausgespuert gëtt, och wann d'Nohaltegkeet am Tourismus...

(Interruption)

Jo, mä d'Konzept dohannert. Mir stieche Geld a Jugendherbergen, domat maache mer eppes fir de Jugendtourismus.

(Interruption)

Et ass awer nach ni hei diskutéiert ginn, Här Minister. An et besteet och e Konsens, datt déi Investissemen-ter fir Infrastrukturen och fir d'Promotioun a fir d'Publicitéit ganz cibléiert mussen agesat ginn, an déi Akzenter ginn och a deem Rapport ernimmt, et si Kongresstourismus, Geschäftstourismus, Kultur-tourismus, Tourismus am ländleche Raum an dann den Inlandtourismus, an doriwwer huet den Här Schank geschwat.

Här President, et wär elo einfach fir mat deenen Donnéeën, déi de Stat-ec zur Verfügung stellt, d'Evolutioun vum Tourismus an de verschiddene Regiounen ze suivéieren. Ech huelen als Kritär d'Arrivéeën, an dann nuancéieren ech domadder e bësschen deen hel-denhaften Optimismus, deen den Här Schank ausgestrahlt huet, a relativéieren en emol e bësschen.

(Hilarité)

Den Här Schank ka sech dann dozou ausdrécken. Ech huelen ëmmer zwou Zuelen, de Kritär Arrivéeën ass fir mech mat dee wichtegsten. Am Zentrum hate mer 1980 355.000 Arrivéeën, 2000 480.000. An den Ardenne waren et der 185.000, elo 181.000, op der Musel waren et 34.000 Arrivéeën, elo 50.000 Arrivéeën. Dat ass pro-zentual en Erfolleg, awer trotz-deem, relativ gesinn, par rapport zu deenen anere Regiounen ass et a mengen Aen en Echec.

Do ass nach munches ze maachen, do ass vill ze maachen. An da kënnt de Mëllerdall, déi äärmste Regioun, wann een et proportional kuckt wat de Réckgank ugeet. De Mëllerdall hat 1980 128.000 Arrivéeën, huet der am Joer 2000 nach 109.000. Dat ass eng Chute, net libre, mä trotzdeem eng Chute, déi fir mech signifikant ass. Ech kënnt elo een Objekt eraushuelen, eng Institutioun quasi eraushuelen, de Veianer Lift, fir lech ze weise wéi dat erofgaangen ass. 1980 115.000 an 2000 86.000.

(Interruptions)

Sot mir et. Ech lauschteren lech no. Ech hunn eng Referenzperiod geholl vun 20 Joer an ech hunn net ëmmer déi niddregst oder déi héchst geholl. Ech hat déi och net an deem dote Blat. Geet et dann iwwer 1980 eraus?

Nun, et ass absolut noutwendeg fir de Réckgank an de Regiounen ze stoppen an de Réckgank ass an alle Regiounen do an de Réckgank ass am Oste vum Land signifikativ. Mir brauchen Investissemen-ter, dat ass kloer, an d'Infrastrukturen. Mir brauchen och Investissemen-ter an den Know-how a mir brauchen Investissemen-ter an d'Promotioun vun deem Secteur. Déi Investissemen-ter kommen der Regioun zegutt. Si kommen der Ekonomie zegutt a si sinn dréngend noutwendeg.

Ech wëll dann eng Feststellung maachen a si e bëssen ënnerleeën, si baséiert op engem Saz, deen d'Chambre de Commerce geschriwwen huet. D'Chambre de Commerce seet dat hei: „La capacité d'hébergements est en chute libre“, huet natierlech do den Zentrum eraus, mä dat gëllt anscheinend, esou generell seet d'Chambre de Commerce et, fir de Rescht vum Lëtzebuerg Land.

Fait ass, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, datt d'Hôtellerie zu Lëtzebuerg hiert Gesiicht verän-

nert. Fait ass, datt Betriber verschwannen. Fait ass, datt bestëmten Hotele sech moderniséieren, ausbauen. Da kënnt ee soen, et fënnt eng gesond „Schrumpfung“ statt. Dat wär awer scho sarkastesch. Aner Hotele moderniséieren net séier genuch oder si kënnen net moderniséieren aus finanzielle Grënn, well den Hotel vläicht selwer ze enk ass oder awer well en einfach onrentabel ginn ass duerch déi niddreg Auslaaschtung, déi just an deene Regiounen ebe stattfënnt.

D'Haaptursaach schéngt mer awer déi ze sinn, an dat ass a mengen Aen dramatesch, datt de Privatpatron, de selbstännegen Hôtellerie, de selbststännegen Restaurateur keen Nofolger oder kaum en Nofolger méi a senger eegener Famill huet. Dofir ginn et Ursachen. Et ass hei net d'Plaz fir dat auszubauen. Et muss ee sech dann och d'Fro stellen, ob déi Familljebetriber zu Lëtzebuerg weider bestoe kënnen oder wivill der an nächster Zäit verschwannen? An ech fäerten, datt mer domadder amgaange sinn e wichtegt, vläicht eent vun deene wichtigsten Elementer am traditionelle Lëtzebuerg Tourismussecteur ze verléieren an och en Element vun eiser gesellschaftlecher Kultur.

Dreiwe mer a Richtung Internationalisierung vum Kapital, wat an deem Secteur investéiert gëtt? Sinn déi grouss Chainë bereet fir uechter d'Land ze investéieren, am Norden, respektiv am Osten? Dat ass eng Fro, déi ass legitim. Ech hu bis elo e puermol Verhandlung gefouert mat grousser Chainen, an dann hu se eng Etüd gemaach, soe se, a festgestallt, datt se mat enger Auslaaschtung vu 50 a 60% net auskéimen. Dann hu se sech zréckgezunn, a gläichzäiteg zum selwechte Moment sinn an der Stad d'Hotelszëmmeren nëmmen esou erugewuess a grousser Boiten.

Dat heescht als Konsequenz, datt an Zukunft den Zentrum vun der Stad Lëtzebuerg nach ëmmer méi d'Tourismusszen dominéiert, an ech hunn dat jo gewisen un Hand vun deene puer Zuelen iwwer d'Evolutioun vun den Arrivéeën. Dat heescht datt déi aner Regiounen Gefor lafen zu Satellite vum Zentrum ze ginn, wou sech dann den Dagestourismus a Richtung Naturpark Oewersauer, a Richtung Naturpark Our, a Richtung Mëllerdall, a Richtung Musel entwéckelt. An d'Fro ass, ob mir mat esou enger Form vun Tourismus lieue kënnen? D'Fro awer ass och, wéi kënnen mer dat ophalen?

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dat wier dramatesch. Mir müssen d'Rentabilitéit vu ville Betriber ofsécheren, déi vum Tourismus liewen, an et sinn der vill. Ech zitéieren elo net emol déi traditionell Hôtellerie, Campinger, Gastronomie déi dohannert stécht. Och ganz vill Commerce stécht derhannert, och d'Handwierk, an a bestëmte Regiounen wiere vill handwierklech Betriber net fäeg fir ee ganz Joer ze iwwerliewen, wann net déi touristesch Infrastruktur do wär. Och dat muss ee mat a Betracht zéien, wann een eng Spreedung, eng Dezentraliséierung prônéiert, déi fir de Moment a Gefor ass.

Aner Remarque. D'Stäerkung vun allen Institutiounen, déi am Tourismussecteur aktiv sinn, an dat féiert mech zréck zum Rapport. Am Rapport ass, wéi gesot, e louablen Effort gemaach fir d'Meenung vun der Minoritéit zréck ze ginn. An do steet dann och den Term vun Dirigismus dran. D'Majoritéit vun der Chamberskommissioun schwätzt sech géint dirigistescht Interveniéiere vum Ministère aus, wahrscheinlech. De Mni-ster schéngt jo den Diktator ze sinn oder den Dirigent an deem Fall, an hie vertraut dann och op aner Leit déi dirigéieren, well dirigéiert muss jo ginn.

Et war awer de Wonsch vun alle Fraktiounen no méi Professionalis-

mus am Tourismussecteur. Ech hat mer geduecht, an ech mengen nach ëmmer, datt déi Allerprofessionellst an deem dote Secteur awer am Tourismusministère misste sëtzen, well dat ass jo d'Daachorganisatioun, vun där all déi aner ofhängeg sinn, an ech wollt wierklech eng Valorisatioun vum Tourismusministère proposéieren, an dunn huet ee gesot, ech wär nach ëmmer op där stalinistescher Linn.

(Interruptions)

Wourëm geet et? Den Här Ady Jung huet dat nuancéiert. Ech sinn him och dofir éiweg dankbar, well en d'Differenz gemaach huet tëschent engem Sozialdemokrat an dem Stalinist.

(Interruptions)

Wourëm geet et elo am Eescht?

Et geet ëm de professionellen Encadrement vun de Volontairen. Et geet ëm de professionellen Encadrement vun de Syndicats touristiques an et geet ëm de professionellen Encadrement vun den Ententes touristiques, an et geet ëm d'Verbindungen, ëm de Joint, deen tëschent de Syndikater, tëschent den Ententen an den Institutiounen besteet, ob dat elo den Office National du Tourisme ass oder ob et de Ministère ass. Dat war de Punkt iwwert dee mer diskutéiert hunn an iwwert deen ee munch Iddien dann eben entwéckele kann.

Kuckt mer emol wien déi Haaptacturen am Lëtzebuerg Tourismus sinn a wien d'„Basis“ vum Lëtzebuerg Tourismus duerstellt, mir hunn de Ministère, mir hunn den ONT, dann hu mer déi verschidden Ententen, déi an de Regiounen schaffen, mir hunn dann déi lokal Syndikater, da kommen d'Gemengen an d'Gemengesyndikater an verschidden A.s.b.l.en, déi gegrënnt gi si mat punktuellen Objektiv, an da kënnt de Secteur vun der Horesca, dee wierklech de wichtigste Block duerstellt.

Wou fënnt een dann elo de wierkleche Professionalismus? Mä, et fënnt een e beim Stat, et fënnt een e beim ONT an et fënnt een en am Horesca-Secteur. An dann huet de Ministère nach en noble Geste gemaach, hien huet den Ententen, Animateurs touristiques oder Coordinateurs touristiques zougestaan. Dat ass eng gutt Saach.

Ech si perséinlech der Meenung, datt een d'Gemengen zwar hei mat eranzéie kann, mä eng Gemeng huet net als Haaptmissioun, fir en Tourismussecteur ze géréieren. Och e Syndicat à vocations multiples, dee kann nëmme par la tangente am Tourismussecteur aktiv ginn. Ech sinn net der Meenung - da misst ee mech beléieren -, datt d'Gemengen an d'Syndikater vun de Gemengen Professionalismus mat erabréngen an déi do Secteuren.

M. Fernand Boden, *Ministre des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement*. - Et gëtt awer Regiounen hei am Land, do sinn d'Gemengen an d'Syndikater an enger Struktur zesummen. Dat sinn déi, déi am meeschte Suen hunn, a well se am meeschte Suen hunn, kënnen déi och professionell schaffen a full-time Leit astellen. Et ass dat, wat den ETI gären hätt, datt ee soll d'Ententen déi haut bestinn, déi deelweis vun eis Leit zur Verfügung gestallt kréien, datt een do sollt d'Gemenge mat abauen, dann huet ee Strukturen déi méi staark sinn an da kann ee fir d'Regioun besser schaffen, an datt een net soll vum Ministère oder vum ONT aus Antennen an d'Regiounen setzen, déi géifen dirigéiere wat an de Regiounen ze geschéien hätt.

Dat war ni de Wëlle vun de Leit aus dem Tourismussecteur. Déi wollten dat net. Dat ass deen Dirigismus

wou mer verschiddener Meenung waren a wou Dir der Meenung waart, de Stat soll Leit dohinner setzen. Dat sollte Beamte sinn, déi vun der Stad aus dirigéiert ginn, wou mir awer der Meenung sinn, dass een an der Regioun soll kucke Strukturen ze schafen, an déi solle sech drëm bekëmmere fir d'Regioun touristesch ze vermaarten. Dat war den Ennerscheid.

M. Jos Scheuer (*LSAP*). - Do bleiwe mer dann och deelweis ënnerschiddlecher Meenung. Mir zwee hunn eng aner Approche zu deem Problem, dee mer vläicht gläich gutt kennen. Deen ee vläicht méi aus engem anere Bléckwénkel wéi deen aneren. Ech wëll elo net soen an net ënnerstallt kréien, datt hei ee Plädoyer gehale gëtt géint de Wäert vun de Volontairen. Déi hunn absolut hire Wäert a mussen deen och behalen. Mä kuckt emol wéi schwéier et fir de Moment ass, fir e Comité vun engem Syndicat d'initiative zesummen ze setzen. Kuckt emol wéi schwéier et ass, fir de Comité vun enger Entente zesummen ze kréien. Dat ass eng Charge honorifique. Et ass honorifique wann een do aktiv ass, mä d'Aarbecht kann net méi bewältegt gi vun deene Volontairen a si ass och net méi ze bewältegen. Se musse gestäipt ginn. Déi Zäit vun de fréiere Verschéinerungsveräiner, déi ass eriwuer. Haut geet et ëm knallhaart wirtschaftlech Intéréten.

Ech plädéieren dofir wierklech nach eng Kéier, ech muss dat elei soen, fir méi Presenz vum Tourismusministère an de Regiounen. Ech kënnt mer virstellen, datt de Ministère dezentraliséiert an der Regioun Norden, an der Regioun Osten, vläicht opgedeelt nom Konzept vum Aménagement du territoire, e Büro hätt, wou eng Ulafstell wär fir d'Aktivitéite vun deene Bénévolens ze koordinéieren, vun de Syndicaten, vun den Ententen, fir Dossiere virzebereeden, fir dat, wat vum Här Schank genannt ginn ass e Guichet unique, op d'Been ze setzen. Wann et e Guichet unique gëtt an de Regiounen, da gehéiert de Ministère dran an da gehéiert natierlech och den ONT dran, woubäi den ONT, vu senger Definitioun hier, een aneren Objet huet wéi de Ministère.

D'Prioritéit fir de Ministère, am léifsten an Zesummenaarbecht mat dem ONT, an dat schéngt mer och d'Virbedingung ze si fir datt Regionalagencé kënnen entstoan a fir datt déi Regionalagencen och effikass schaffe kënnen, dat wär dann och d'Verbindung tëschent der Basis an de Ministère, ouni datt een aner Gremie schafe misst.

Ech wollt nach eppes soe ganz zum Ofschloss iwwert d'Koordinatioun vun den Efforten, déi mer leeschte mussen. Déi Diskussioun déi mer féieren an déi och ëmmer gefouert gëtt wa Foire sinn, déi erënnert mech fatal un d'Diskussioun déi am leschte Joer op der Musel gelaf ass, wou eenzel Organisationsiounen hu missen ënner een Hutt bruecht ginn. Do hu mer op eemol als Erfolgsmeldung ze héiere kritt, mir hätten e gemeinsame Stand vun de Wäiproduzenten op der Foire erreecht. Dat war eng Erfolgsmeldung - et war och een Erfolleg -, mä dat ass esou ee kleng Schrëtt, dat ass esou eng Selbstverständlechkeet, iwwer déi een am Fong net bräicht ze schwätzen.

Ech stellen d'Fro, Här Minister: Wéi gesäit et am Tourismussecteur aus? Dir hutt jo Initiative geholl, wou der menger Meenung no och net „dirigistescht“ genuch waart op der Musel, awer Dir hutt do Initiative geholl. Wéi gesäit d'Organisatioun vun de Foiren an d'Koordinatioun vun all deene Leit oder all deenen Interessenten aus, déi op d'Foire ginn? Wéi ginn d'Stänn verdeelt a wat gëtt op den eenzelne Stänn ausgedeeelt? Gëtt et eng Koordinatioun do, wie mécht se a wéi erfollegräich ass se?

Voilà, ech hoffen dass mer d'Diskussioun iwwert d'ETI-Etüd kréien. Do kréie mer och eng Diskussioun iwwert d'Kurtaxen, wou mer fundamental verschiddener Meenung sinn. Den ETI war scho ganz virsichtig, wéi e sech iwwert dee wichtige Problem geäussert huet. En hat sech och informéiert, sou datt et net méi eleng un de Gemenge läit an ee schonn eng aner Initiative muss huelen. Vläicht kann de Minister eis seng Vuen iwwert déi berühmte Kurtaxe hei soen?

(Interruption)

Ech hunn eng Meenung, mä meng Zäit ass ofgelaf, Här Minister.

(Hilarité)

Meng Zäit ass ofgelaf, oder net, Här President?

M. le Président. - Deem ass esou, Här Scheuer. Den Här Minister kann herno dorop agoen.

M. Jos Scheuer (*LSAP*). - Gesitt Der! Ech hätt et jo gär gemaach, Här Minister, mä de President ass streng.

Villmools merci fir d'Nolauschteren.

M. le Président. - Den nächsten Orateur ass den Här Jeannot Belling.

M. Jeannot Belling (*DP*). - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, gläich virop wëll ech dem Rapporteur vum siwente Programme quinquennal, dem Här Wiseler, merci soe fir säi gudde mëndlechen a schrëftleche Rapport.

Enn leschten November huet den ONT zesumme mam Tourismusministère eng éischt Bilanz iwwert d'Saison 2002 gezunn. Allem Uschäin no presentéiert sech d'touristesch Saison vun leschte Joer ënner engem éischte positive Licht. E ganze Koup vu menge Virgänger hunn dat jo schonn hei gesot. Nëmmen, Här President, ech froen lech: Wat ass nach haut de Mëtteg iwwert den Tourismus net gesot ginn?

An deem Sënn sinn zum Beispill ronn 80% vu den Hôteliere duerchaus zefridde mam Resultat vum vergaangene Joer, awer am Beräich vu de Camping an de Vakanzwunnengen ass d'Saison 2002 als aussergewöhnlech gutt bewährt ginn. Gutt d'Halschent vu de Concernéierte konnte méi Touristen ëmfänke wéi dat nach de Fall war am Joer virdrun. An Zuelen ausgedréckt bedeit dës Entwécklung, dass zum Beispill bei de Vakanzwunnengen e Plus vun 8% erreecht konnt ginn. Bei de Campinger sinn et 9% a bei de Jugendherbergen ass et ëmmerhin e Plus vun 12%.

An der Hotelsbranche hu mer, laut de Statec-Zuele vum August 2002, och eng Steigerung vun 3,5% un zousätzlechen Arrivéeën. Här President, esou gesinn, an d'Zuele bewiesen dat, zeechent sech d'Saison 2002 duerch eng positiv Entwécklung vum Tourismus zu Lëtzebuerg aus. Allerdéngs bleibt et net aus fir eng Rei Iwwerleeungen ze maachen, déi erkläre wéisou et zu dëser Entwécklung koom. Iwwerleeungen, Här President, déi leider mat ervirhiewen, dass dës Entwécklungen zu engem groussen Deel Ursaache bedénge sinn a sech net duerch eng staark an attraktiv Tourismusbranche eleng auszeechnen.

Schonn a menger Interventioun iwwert d'Tourismusinterpellatioun 2001 hat ech drop higewisen, dass d'Lëtzebuerg Tourismusbranche eng Rei Schwächen opzeweisen huet, déi déi bekannte Schwankunge beaflossen. Deemools konnte mer feststellen, dass eng vun dëse Schwächen, déi och den ONT a senger Bilanz vum Joer 2000 festgestallt huet, ass, dass de Lëtzebuerg Tourismus gréisstendeels vum Wieder ofhängeg ass.

Am Joer 2000 huet de Camping-Tourismus opgrond vum schlechte Wieder missen eng Perte vu bal

9% astiechen. Am Joer 2002 hu mer e Plus vun 9%, an dat zu engem groussen Deel well dat gutt Wieder sech gehalen hat. Dobäi kënnt, dass dat lescht Joer eng ganz Rëtsch vu groussen Evénementen, wéi den Tour de France, d'Etappenarrivée vum Giro d'Italia oder awer d'200-Joerfeier vum Victor Hugo e wichtegen Afloss op den Tourismus haten. Esou oder ähnlech grouss Evénementen droen dann och zu engem Deel dozou bäi, dass zwar d'Zuel vun den Arrivéen ëm 3,5% klëmmt, mä d'Dauer vun den Iwwernuechtungen mat -2,2% réckleefeg ass.

Här President, de Fënnefjoresplang ass e wichtegt Instrument fir den Tourismus hei zu Lëtzebuerg. Mir begréissen, dass de siwente Fënnefjoresplang mat 37,5 Milliounen Euro eng Progressioun, an dat ass och scho gesot ginn, vun 28% opzecheent. Och d'ETI-Etüd, där hiren Endbericht mer ewell virleien hunn, enthält eng ganz Rei u gudde Propositionen an Iwwerleeungen fir d'Tourismusbranche hei zu Lëtzebuerg nees méi attraktiv ze gestalten. Mir als DP begréissen duerfir, dass dese Fënnefjoresplang sech d'Recommandatiounen vun der ETI zu engem groussen Deel zu Häerz geholl huet. Eppes steet fest, déi relativ grouss Ofhängegkeet vu spezifesche groussen Evénementen oder just vum Wieder weisen, dass dem Lëtzeburger Tourismus ëmmer nach e kohärent Gesamtkonzept feelt. Och fir eis Wirtschaft ass den Ausbau vun der Tourismusbranche net ze verkenne, schlisslech schaffen an deem Secteur ëmmerhin 12.000 Leit.

Et si sécherlech eng gutt Partie u wäertvollen Initiative geholl gi vum Ministère a vum ONT, an awer schéngt et mer wichteg fir zesumme mat alle Concernéierten, sief dat mam Ministère, dem ONT, de Syndicaten oder all deene sëllege fräiwëllege Mataarbechter a klengen Associatiounen nei Weeër ze goen. Dat ass bestëmmt keng einfach Aufgab, virun allem net an Zäite wou ee fir weéne Sue mam Fliger dohi fléie ka wou d'Wieder schéin ass, an dat a ganz kuerzer Zäit. Dofir muss Lëtzebuerg onbedéngt seng Attraktivitéit steigern, fir nees fir potenziell Touristen interessant ze ginn.

Unhand vun den Diskussiounen vum Fënnefjoresplang hu mer d'Méiglechkeet fir en Austausch iwwer nei an interessant Initiativen am Tourismus ze maachen. Lëtzebuerg huet eng ganz Rei un interessante Saachen ze bidden, sief dat um kulturelle Plang mat eise Muséeën an esou weider oder um landschaftleche Plang mat de Wanderweeër, etc.

Mä grad de Fënnefjoresplang bitt sech jo u fir gréisser Projeten an Aarbecht ze ginn. Ech denken hei virun allem u Projeten, déi onofhängeg vun de Wiederkonditiounen fir de potenziellen Tourist interessant gestalt kënten ginn. Déi Demokratie Partei huet schonn e puermol d'Iddi vun engem groussen Öko-Musée ernimmt oder e flotten Héichuewen-Musée, wou ee Kultur, Fräizäit a Geschicht interessant matenee verbanne kënnt. Am Ruhrgebitt fanne mer jo exemplaresch Virbiller, déi eis weise wéi attraktiv esou Initiative kënnen sinn.

Eent ass jiddefalls sécher, e puer grouss Projeten hätte mat Sécherheet e positiven Effekt op déi ganz Tourismusbranche fir déi Lücke kënnen ze fëllen, déi mer feststellen. Et muss een dann awer och feststellen, dass am Beräich vun der Hôtellerie nach esou munch Saachen ze verbessere sinn. Als Awunner vun eiser Muselgéigend ass et mer natierlech net entgaang, dass d'Touristen eis Géigend zwar apprécieieren a gäre bei eis an d'Vakanz kommen, mä owes fueren déi meescht erëm riwwer an Däitschland fir ze iwwernuechten, well et un Zëmmeren op eiser Säit feelt.

Fir emol nees neien Elan an d'Hotelbranche ze kréien, huet d'DP

sech schonn oft dofir agesat, zum Beispill Themenhoteler, déi am Ausland grouss Succès hunn, ze schafen. Sport, Gesondheet oder Kanner- a Jugendhoteler wieren en ausbauwürdegt neit Segment an eiser Tourismusbranche. Dobäi kéinte mer sécherlech op d'Initiativ an d'Kreativitéit vu Privatinvestisseuren zrëckgräifen, déi fir esou oder ähnlech Projeten ze begeeestere wieren.

Mä virun allem fir de Jugendtourismus unzeseien ass et wichteg déi néideg Infrastrukturen an och dat néidegt didaktescht Material zur Verfügung ze stellen. D'Jugend wëllt sech un éischter Stell ameséieren, mä gläichzäitig solle mer hir d'Méiglechkeet bidden eist Land mat senger Kultur, senger Geschicht a senger Natur méi no ze bréngen. Mir begréissen et dofir, net wéi mäi Virriedner et gesot huet, dass d'Amélioratioun vun de Jugendherbergen am Fënnefjoresplang virgesinn ass. Allerdéngs misst een dann awer och gläichzäitig dofir suergen, dass genuch Fräizäitméiglechkeeten am direkten Émkrees vun deene Jugendherberge sinn.

(Interruption)

Zu Rëmerschen maache mir dat, Här Strotz. Ech si selbstverständlech dobäi fir lech ze ënnerstëtzen.

Weider ass net ze vergiessen, dass Attraktivitéite wéi de Stausee, den lechternacher Séi oder den Haff Réimech ëmmer erëm op en Neits opgewäert ginn, Här Strotz.

■ M. Jos Scheuer (LSAP).- Très bien.

■ M. Jeannot Belling (DP).- Merci. Bleift setzen, Här Scheuer.

(Interruption)

Zesumme mat de Gemenge sollen nei Initiativen a Méiglechkeete gefördert ginn.

A puncto Fräizäitaktivitéite weist den ONT jo och drop hi fir dës Offer iwwert d'Wanterméint méi staark auszudehnen. Unhand vun Indooraktivitéiten, wéi engem Aquadrom oder vläicht enger Inline-Skate-Pist, selbstverständlech awer och enger nei renovierter Äispist, kënnen mer vill dozou bäidroen fir Lëtzebuerg och an der Niewesaison attraktiv an interessant ze maachen.

Här President, zesumme mat de Gemengen, de Syndicaten, klengen Associatiounen an och mat Privatinvestisseuren ass et méiglech fir dem Tourismussecteur eng nei Dynamik ze vermëttelen, virausgesat d'Organisatioun an de Management vun den Attraktivitéite klappt. An dat ass jo ee Punkt, wou och d'ETI-Etüd hir Mängel zum Ausdrock bruecht huet.

A sengem Avis weist de Statsrot op dës Kritik hin: „L'offre infrastructurelle touristique du Luxembourg et le degré d'équipement touristique au Luxembourg ont atteint une qualité de niveau international. Un certain retard doit cependant encore être constaté au niveau de l'organisation de la formation touristique et du marketing touristique.”

An deem Kontext schéngt et mer wichteg, fir gewësse Synergien ze schafen an deenen de Ministère, den ONT, d'Gemengen, d'Syndicaten, mä och déi Privat, d'Hotelen, d'Campingsbesëtzer zesumme kéinten un engem attraktive Produkt schaffen, dat se besser vermaarte kéinten. Dës Zesummenaarbecht ass eng Iwwerleeung, déi d'DP schonn oft, ënner anerem an hire Positiounspabeieren iwwert den Tourismus, proposéiert huet.

Et muss een awer feststellen, dass virun allem an engem Beräich wéi dem Tourismus ganz vill fräiwëlleger schaffen. Hir Aarbecht ass wäertvoll a bréngt eisem Tourismus vill positiv Effeten. Mir sinn iwwerzeegt, dass mer dës Leit sollen ënnerstëtzen, zum Beispill andeems

mer hinne méi, an och dat ass gesot ginn, touristesch ausgebildt professionellt Personal zur Säit stellen.

Här President, e Gesetz wéi de Fënnefjoresplang bitt eng gutt Geleeënheet fir all dës Virschléi méi genau ze kucken an et dann och net nëmme beim kucken ze loosse. Fir eis ass den Tourismussecteur eng wichteg Branche fir d'Zukunft vun eisem Land. Mir mengen et wier net vu Muttwëll fir op nei a vläicht méi innovativ Weeër ze goen, fir dass dese fir eis Ekonomie wichteg Secteur sech nach an Zukunft weiderentwëckele kann.

Här President, ech profitéieren alerdéngs vun der Geleeënheet fir den Här Tourismusminister ze bidden bei der nächster Etüd iwwert den Tourismus emol de Choix ze treffen, fir en Institut aus dem Saarland ze huelen, well déi aus Rheinland-Pfalz wëssen anscheinend net wou Réimech läit, well ech hunn an där ganzer Etüd dat Wuert Réimech net eng kéier gelies.

■ M. Jos Scheuer (LSAP).- Mondorf ass ze staark.

■ M. Jeannot Belling (DP).- Mondorf ass ze staark. Dat mag sinn.

■ M. Jos Scheuer (LSAP).- Mondorf huet sech imposéiert.

■ M. Jeannot Belling (DP).- Mondorf imposéiert sech.

(Interruption)

Mir si schonn eng Groussregioun, Här Strotz.

Trotzdem, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mir vun der DP fannen, dass de Fënnefjoresplang excellent ass. Mir sti wéi eng Eent dohannert a mir wäerten e mat vollem Enthusiasmus stëmmen.

Ech soen lech merci fir d'Nolauschteren.

■ M. le Président.- Merci, Här Belling.

■ M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Elo sidd Dir awer gebéckt, wann Dir do stitt wéi eng Eent.

■ M. le Président.- Den nächste Riedner ass den Här Mehlen.

(Hilarité et coups de cloche de la Présidence)

■ M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Et wäert lech awer schwéier fale fir lech ze bëcken.

■ M. le Président.- Här Mehlen, Dir hutt d'Wuert.

■ M. Robert Mehlen (ADR).- Den Här Belling huet seng Noten hei leie gelooss. Här President, ech ginn lech se erop.

(Interruption)

Ah, entschëllegt.

(Interruptions diverses)

Här President, Dir Dammen, Dir Hären, ech wëll fir unzefänken hei d'Bedeitung vum Secteur Tourismus fir d'Lëtzeburger Land ervirsträichen. Mir wëssen alleguer, a mir hunn eis beim Budget Gedanken a Suergen driwwer gemaach, dass eis wichtigst Stäip, de Finanzsecteur, an enger Kris stécht, wou mer net richtig wësse wéi mer d'nächst Joer oder d'iwwernächst Joer do stinn. Mir wëssen och, dass déi Kris hir Schiet scho virauswerft fir aner Secteuren, ënner anerem de Bausector.

An deem Zesammenhang ass jo ëmmer erëm ugeklongen, wéi wichteg dass eng Diversifikatioun vun eiser Ekonomie wier. Diversifikatioun muss net noutgedrungen heeschen, dass mer vill nei Betriber vu baussen eranhuele ginn. Di-

versifikatioun ka selbstverständlech och heeschen, dass mer dat, wat mer selwer hunn, probéieren ausbauen an ze stäerken.

Den Tourismus ass eent vun deene Betätigungsfelder, déi sech dofir ubidden. Et gëtt och ëmmer gesot mir hätte keng Matière première - dat ass gëschter hei gesot ginn - ausser der Matière grise.

Dat ass trotz allem vläicht e bëssen ze vill pessimistesche gekuckt.

Mir hunn och nach eng Matière première an dat ass d'Schéinheet vun eisem Land an dat ass alles dat wat mer den Touristen unzibidden hunn a wat mer, wa mer eis intelligent uleeën, och kënnen als Matière première, wann een esou därerf soen, notzen.

Et ass scho vu menge Virriedner hei ënnerstrach ginn, wat fir eng Bedeitung de Secteur fir d'Lëtzeburger Ekonomie huet, an och am Secteur vun der Beschäftegung, mat 2.400 - dat muss ee sech virstellen - eegestännegen, wann och klengen, mä eegestänneg Betriber, déi am ganzen 12.000 Persounen beschäftegen an déi, wa mer a Frange rechnen, ronn 25 Milliarde Lëtzeburger Frang un Emsaz maachen.

Et ass duerfir wichteg, dass mer permanent probéieren dee Secteur mat öffentleche Mëttelen ze developpéieren an nach méi attraktiv ze maachen. Et wär och an deem Zesammenhang einfach a bëlle, wann een elo als Oppositioun géif soen: Dat, wat elo virgesinn ass, geet nach net duer, mir hätten nach gäre méi.

Ech mengen dat ass effektiv eng ganz considéabel Enveloppe déi hei virgesinn ass, alerdéngs därerf een als Oppositioun an als kritesche Geescht froen: Wéi gëtt dat Geld dobaussen um Secteur agesat?

Ech wollt kuerz soen, dass mer als Lëtzebuerg net ganz vill Choix hunn. Mir hunn de Leit net immens vill un natierleche Ressourcen unzibidden. Mir hu kee Strand wou d'Sonn ëmmer schéngt - ech mengen, dat ass och scho gesot ginn -, mir hunn och keng héich Bierger wou mer kënnen Schi-Alpin maachen.

(Hilarité)

Och wann dat elo vläicht probéiert gëtt oder eng Initiativ an deem Sënn leeft. Mä mer hunn ee schéint Land. Mir hunn deene Leit, déi haut gréisstendeels an de Stied wunnen an um Land Erhuelung an der Natur sichen, ganz viles ze bidden, wa mer, wéi gesot, déi néideg Infrastrukturen hannendru stoen hunn.

Wa mer da vu Qualitéitstourismus schwätzen - dat ass jo hei permanent widderholl ginn -, da wëll ech do awer mol direkt ee Wermutstropfen an de Becher schëdden. Qualitéitstourismus heescht och dobausse Qualitéit an der Natur, an da muss ee sech - an dat geschitt jo och an der Bewäertung vum europäeschen Tourismusinstitut - batter iwwert d'Qualitéit vum Waasser vun enger Partie vun eise Flëss bekloen, an notament an deene Géigenden déi touristesch am attraktivste sinn.

(M. Jean Spautz reprend la Présidence)

Dat ass traureg fir esou e räicht Land. Mir wëssen dass mer en ambitiöse Programm vu Kläranlage hunn, fir d'Waasserqualitéit ze optiméieren. Mä et ass wierklech schlëmm wann an der Summerperiod op eng kéier vun uewen erof dekreteiert gëtt dass, zum Beispill an der Sauer, net méi därerf geschwomme ginn oder d'Leit sech do net méi därerfen oder sollen an d'Waasser beginn, well et Gefor kéint mat sech bréngen.

Eng aner Objektioun betrëfft de Volet Vélospisten, wou mer virun, ech weess net, e puer Joer en ambitiöse Programm gestëmmt hunn. Mir si relativ wäit am Réckstand - ech schwätzen do ganz e bëssen aus

eegener Erfahrung - wat eis Vélospisten ubelaangt, et wäeren, sou konnt ech liesen, 560 vun 900 Kilometer realiséiert. Aus menger bescheidener Erfahrung eraus, muss ech awer soen, dass et heiansdo abenteuerlech ass, deemno och zu wat fir enger Joereszäit, fir iwwert déi Pisten do ze fueren.

Wann ech mech gutt erënneren, war deemools festgehalen ginn, dass déi respektiv Gemenge sech sollen ëm den Entretien a virun allem ëm d'Propperhale këmmen. Dat geschitt ganz sécher net, an ech mengen dat wier ee Punkt deen onbedéngt misst iwwerduecht ginn. Et ass gutt dass de Stat sech drëm këmmert, dass déi Pistë gebaut ginn, dass se matenee vernetzt ginn, mä den Entretien soll och an eng Hand kommen a soll och assuréiert ginn, well ech fäerte ganz, soss fonctionnéiert et net. An deemno wou ee fiert, gëtt et zu bestëmmten Zäite relativ geféierlech fir mam Vélo iwwer eenzel Strecken ze fueren, notament wa se voll Buchaker an Eechelen an ech weess net wat leien, a wann iwwerhaapt net gekiert gëtt an och ganz seele ronderëm geméint gëtt.

Ech leien no zur däitscher Säit a muss soen dass et e Pleséier ass fir laanscht d'Musel op deene Pisten ze fueren, well déi ëmmer excellent an der Rei sinn, och wann emol eng kéier eng kleng Iwwerschwemmung war, si se ëmmer direkt gebotzt a propper. Et kann een driwwer fueren an et brauch een och net ze fäerten dass een, well all méiglech Géigestänn drop leien, e Platte kritt oder dass een eventuell mol eng kéier kënnt op d'Nues falen.

Dee Manktëm u Vernetzung gëtt och bedauert. An et gëtt och bedauert - an ech kann dat och nëmme bestätegen -, dass am Fong geholl ganz weéne Hiwäiser op dat do sinn, wat een eigentlech vun deene Vélospisten aus ka ronderëm kucke goen, an och d'Vernetzung, sou ze soen, mat den Uertschaften a mat deene Gaststätten an alles wat do ass, déi ass eigentlech net gutt. Ech stelle fest dass se am Ausland, wann een do mam Vélo op deene Piste fiert, wesentlich besser ass. Här Minister, hei hu mer e ganze groussen Nachholbedarf.

E Wuert zu den Hotelten. Dat ass jo wierklech e ganz grouss Problem. Mir hunn an deene leschte Joren, an engem bestëmmten Zäitraum, praktesch 50 Hotelten hei verluer, déi hir Dieren zougemaach hunn. Ech hu mer soe gelooss, ongeféier 30 bis 40 stéingen der zum Verkauf. An da muss ee sech d'Fro stellen, den Här Scheuer huet se hei gestallt, mä hien huet keng Antwort drop kritt, wat dann do eigentlech lass ass, a virun allem, an dat huet hien och ganz richtig erkannt, well mer zwar nach eng Partie Hotelten hunn déi sou fonctionnéieren, wou och d'Patronen, déi Leit déi meeschtens och Eigentümer sinn, d'Hotels gëereieren, mä wou een net gesäit dass déi jonk Leit sech begeeschtere fir hannendrun d'Releve ze huelen.

Dat ass awer kee spezifesche Problem vun eiser Hôtelleriebranche, mä et ass ee spezifesche Problem dee mer a ganz ville Secteuren hunn, ob dat d'Landwirtschaft ass oder ob et de Wäibau ass, ob et eng Partie vum handwierkleche Secteur ass oder vum klengen Commerce. Mir hunn hei zu Lëtzebuerg - ech behaupten dat nach eng kéier, ech hunn et well dacks genuch gesot, ech widderhuelen et dann nach eng kéier, d'Widderhuelung kann näischt schueden - de Leit et einfach ze licht gemaach fir kënnen an anere Secteuren an notament am Secteur public ze schaffen. Deen ass esou attrayant gemaach ginn, dass eng ganz Partei Leit sech soen, mä wann ech et dach do kann esou vill méi licht hu fir mäi Geld ze verdéngen a mäi Liewen ze maachen, woufir soll ech mech dann hei mat groussem Risiko an eppes lancéieren, wat och nach vill Investissementen

kascht a wou ech net weess wéi ech herno eraus kommen.

Dat schéngt mir déi alleréischte Erklärung ze sinn, woufir datt et an deene ville klenge Betriber, déi mer an alle Secteuren hunn, esou un deem Dynamismus feelt, deen ee sech eigentlech géif wënschen.

Et ass och richteg, datt den Taux d'occupation mat 32 bis 34% extrem niddereg ass. Et gëtt gesot, et misste weënegstens 40% sinn, fir datt et iwwerhaupt iergendwou un eng Rentabilitéit géif erukommen. Da muss ee sech d'Fro stellen, wann net vill investéiert gëtt - an dat stelle mer jo fest -, ass dat enger Säits well den Taux d'occupation esou niddereg ass, an d'Leit soen, dat huet jo kee Wäert datt mer hei investéieren, oder ass et ëmgekéiert, well net zur Zäit investéiert ginn ass, dass doduerch eben den Taux d'occupation esou niddereg ass?

Ech gleewen datt dat zweet de Fall ass, wann Hoteler sech mat Zäite moderniséiert hätten, wa se investéiert hätten a wa ronderëm déi richteg Promotiounspolitik gemaach gi wier, datt et da vläicht net esou dramatesch bräicht ze si wéi et elo ausgesäit.

De Problem vun den Indoorinfrastrukturen ass och hei ugeschwat ginn. Mir sinn nach wie vor der Meenung, datt een esou Saache soll punktuell, net iwwerdrifft mä punktuell, schafen. Mir sinn hei net vum Klima verwinnt an d'Leit brauchen einfach eppes wann d'Wieder esou ass, datt se soss net vill dobause kënnen ufänken.

E Wuert och nach zum ländlechen Tourismus, deen eigentlech niift der eigentlecher Landwirtschaft den Haaptpillier vun der ländlecher Entwécklung hei zu Lëtzebuerg ass. Do ass villes gemaach ginn, dat muss een unerkennen. Et fonctionnéiert och eenegermoossen, mä do sinn - wéi d'ETI-Etüd och zu Recht seet - weider Efforten a ganz vill Efforten néideg. De Problem, gëtt gesot, ass well dat meeschtens am Nebenerwerb gemaach gëtt.

Här Minister, mer haten emol eng Kéier den Dokter Erich Gellersberger hei zu Lëtzebuerg, deen huet gesot, dat war net déi richteg Approche, d'Bauereleit hätten esou vill Aarbecht, datt wa se dat niewelaanscht misste maachen, da géif dat jo esou iergendwéi mat der lénger Hand gemaach ginn, deen néidegen Engagement wier awer net do. Et war einfach méi richteg wann d'Betriber sech géifen decidéieren an den een de mécht da seng 60, 70 oder 80 Mëllechkéi an den aneren dee verleet sech op den Tourismus.

Ech wëll mech hei net äusseren, et gëtt jo och Leit déi et fäerdeg bréngen déi zwou Saache mateneen ze verbannen, mä et schéngt mer awer ee vun de Problemer ze sinn, datt haut an eise Bauerebetriber esou vill Aarbecht ass, datt et da meeschtens un der néideger Zäit feelt fir dat anert méi professionell kënnen ze maachen.

Déi Chiffren, déi an dem Rapport ze fanne sinn, si ganz interessant. Et gesäit een a wat fir engem Mooss datt déi ganz Infrastrukturen an deene leschte Jore gefördert gi sinn. Dat ass, wann ee kuckt wéi dat ugaangen ass, 1973 bis 1977 mat 3,72 Milliounen Euro, an et sinn der haut 37,5, zimlech genau eng Verzéngfachung an et si wierklech considéabel Beträg, déi aus dem Steiersäckel vun der öffentlecher Hand an dee Secteur eragepompelt si ginn. Ech mengen dat war gutt a richteg.

D'Fro muss ee sech natierlech stellen, ob dee ganzen Opwand dat bruecht huet, wat een eigentlech an Erwaardungen dra gestallt hat.

Ech wëll mech dozou net festleeën. Et ass jiddefalls awer sécher datt mer, wann een et mat engem kriteschen A kuckt, nach wäit vum Optimum ewech sinn oder weënegstens vun deem Niveau ewech sinn, wou mer gär géingen hikommen.

An deem Zesummenhank, wa mer scho vu Finanze schwätzen, ee Wuert zu där berühmter Kurtaxe. Här President, et géng eis Leed doe wann eng Partie Gemenge géingen drop hale fir déi Kurtaxe anzeféieren als Kompensatioun fir déi Ausfäll, déi viraussichtlech an de Gemeengefinanzen an Aussicht stinn. Et sinn der jo schonn eng ganz Partie hei am Land déi d'Sonnette d'alarme gezunn hunn, well se net wësse wéi et an deenen nächste Jore viru geet. Dat war net déi richteg Approche. Ech ënnerstëtzen absolut dat wat hei gesot ginn ass, datt wann esou eppes hei agefouert gëtt, datt et integral dem Secteur muss zur Verfügung gestallt ginn, fir d'Qualité d'offres weider ze verbesseren.

E Wuert zur ETI-Etüd, op déi ech mech elo schonn e puer Mol referéiert hunn. Dat ass jo iergendwéi hei zu Lëtzebuerg de Katchessem vun der Tourismuspolitik. Et stinn enorm vill Ureegungen dran, et stinn och en etlech Saachen dran déi engem schéngen net richteg ze sinn oder déi widderstécklech sinn, an ech wollt do als Beispill dat huele wat se schreiwen iwwert d'Ehrenamt. Ech hunn d'Gefill, méi widderstécklech geet et awer net.

Si schreiwen hei: „Wie bereits im Rahmen der Darstellung der Hemmnisfaktoren gezeigt, wird die Besetzung wichtiger Positionen in den luxemburgischen Tourismusorganisationen mit ehrenamtlichen Mitarbeitern zu deutlichen Problemen“. Da soe se, si géingen awer ënnersträichen, „dass kein systematischer Abbau des ehrenamtlichen Engagements stattfinden soll, sondern dieses vielmehr auch weiterhin gefördert werden sollte“. An herno bei de Konklusiounen schreiwe se: „Priorität, hinsichtlich der mit Arbeitsüberlastung der ehrenamtlichen Mitarbeiter verbundenen mangelnden Professionalität in der Tourismusorganisation misst das ETI den Massnahmen zum Abbau der Ehrenamtlichkeit eine hohe Priorität bei“. Do verstinn ech d'Welt awer net. Si soen, si solle sekundéiert ginn duerch Professioneller, dat kann een ënnersträichen. Et kann een awer net hei als eng vun de Prioritéite festleeën den „Abbau der Ehrenamtlichkeit“ an der Tourismussecteur. Wann ech héieren, datt praktesch, wann een alles zesummen hält, esou vill Leit, wéi mir elo d'éinescht héieren hunn déi am Secteur schaffen, als Bénévole zur Verfügung sti fir datt dat iwwerhaupt dréit, an ouni déi kann et iwwerhaupt net dréien, an da wëllt een déi ofschafen an duerch Professioneller ersetzen. Ech weess net ob déi Leit um Mound wunnen oder wat se sech virstellen. Mir wëssen dach alleguer, datt dat an der Praxis net duerchgezéien ass.

Et muss ee sech och froen: Wat ass déi Etüd wäert, wann emol net mat allen Acteure geschwat gëtt? Här Minister, Dir hutt bestëmmt jo och dee Bréif do kritt vun der ASIVEMA, déi sech batter driwwer beklot, datt se aus Ärem Ministère emol keng Äntwert kritt hätt op e Bréif, dee se lech geschriwwen huet. Esou eppes kennt jo periodesch op d'Tapéit. Ech fannen dat, à moins datt en Oubli do ass, mä dat schéngt awer net de Fall ze sinn, e ganz ganz schlimme Comportement vun engem Ministère vis-à-vis vu Leit, déi am Tourismus éirenamtlech tätég sinn.

Wann een dann héiert, datt si weder consultéiert nach considéiert gi sinn an där Etüd ETI, a jo awer e wichtegt Gebitt vum Lëtzebuerger Tourismus ofdecken, dann, Här Minister, froen ech lech: Wat ass déi Etüd insgesamt wäert, wann emol net mat alle Leit geschwat gëtt an och net mat deenen déi hei awer wierklech eng wichteg Roll ze spillen hunn? An et muss een d'Fro stellen: Gëtt hei Tourismus mat de Leit gemaach oder iwwert d'Leit ewech?

An deem Zesummenhank wëll ech d'Fro uschneide vum Zesummeschaffen. Hei gëtt virgeschloen eng Struktur op dräi Niveauen. Ech

wëll dat net verdéiwen. Dat fanne mer alles an der Dokumentatioun. De Rôle vum Ministère soll sinn, d'Tourismuspolitik definéieren, dat ass eis Opfaassung, de legislative Kader schafen a garantéieren, kucken datt déi finanziell Hëllef bereet gestallt ginn, mä wat ganz wichteg ass, e soll d'Privatinitiativ engersäits fördern a begleeden, mä en dærf sech net an d'praktesch Exekutioun vun der Tourismuspolitik amëschen. Just dat schéngt awer de Fall ze sinn, Här Minister. Ech ginn lech als Beispill, an ech hunn déi lescht Deeg Téléphone kritt an deem Zesummenhank, de Salon de vacances zu Antwerpen. Ech géng lech recommandéieren dohinner kucken ze goen. Wann et esou schlëmm ass wéi et mir erzielt ginn ass, datt de Ministère e schéine grouse Stand do huet, an datt d'Acteuren um Terrain, déi déi wierklech de Lëtzebuerger Tourismus, hir Betriber an alles dat wat ze unzibidden hu wëllen do verkafen, net do gelidde sinn, datt déi dann 20 Meter niewendrun hiren eegene klenge Stand aus eegene Mëttelel dohinner stellen an dann d'Angebot vun dem Lëtzebuerger Tourismus ënner d'Leit bréngen, op där anerer Säit awer Leit, déi hir Broschüren do wollten ausleeën, gesot kréie si misste vum Stand erof.

(Interruption)

Déi Bemierkung do hätt Der lech zwar kënnen spueren, Här Stendebach!

Et ass mer och gesot gi vu Leit déi do waren, vun deene Leit déi dohinner kommen, dass bal keen op dee Stand kucke geet well e steril ass, well d'Leit näischt gebuede kréien, a wéi gesot, op där anerer Säit keng Zesummenaarbecht do ass, Leit ofgewise gi sinn, déi wollten hir Saachen dohinner leeën, fir datt déi Interesséiert se kënnen matheulen. Dat ass, Här Minister, e Musterbeispill vun enger gudder Koordinatioun, wann ech et emol ironesch dærf ausdrécken.

An eiser Philosophie huet de Ministère keng Promotioun ze maachen, dat soll en deene Leit iwwerloossen déi dofir do sinn, notament géng ech mengen dem ONT. Wat mécht de Ministère op esou enger Foire? E war jo ewell op ville Foiren. E wëllt jo sécherlech net Reklam fir d'Lëtzebuerger Regierung maachen, huelen ech un, well déi mécht éischter Reklam hei am eegene Land fir sech, am Hibleck op déi nächst Wahlen.

Ech war bis elo der Meenung, dofir war de Service Information et Presse vun der Regierung zoustänneg. Mä loosst mer de Geck an den Eck stellen. Hei schéngt déi riets Hand net ëmmer ze wësse wat déi léns mécht. Eng Kompetenzopdeeling, an dat seet den ETI jo och, tëschent Ministère an ONT war absolut néideg. Mir widderhuelen nach eng Kéier: Loosst de Privatsektor schaffen, encouragéiert de Privatsektor, ënnerstëtzt en, mä haalt lech als Ministère aus dem Dagesgeschäft eraus.

An nach ee Wuert zu den Auslandsbüroen. Do hate mer jo scho Problemer, Här Minister, mat Personal wat seng Pai net kritt huet. Ech hunn deser Deeg erëm zougedroe kritt vu Leit aus dem Secteur, datt déi Leit, déi op eisen Auslandsbüro geenge schaffen, keng Pai-ziedele krite. Si wéissten net wéi et mat hirer sozialer Ofsecherung war. Wa se dowéinst an Ärem Ministère geenge reklaméieren, da krite se gesot si sollen de Stat usichen. Wann dat sollt esou sinn, an et ass mer gesot ginn, ech kennt mech roueg un deenen een oder anere Responsabelen an enger Bottschaft wenden, dee géif mech weider doriwwer opklären, da fannen ech datt dat op kee Fall an der Rei ass.

M. Fernand Boden, *Ministre des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement*. - Da maacht dat! An da sot Der wat richteg ass.

M. Robert Mehlen (*ADR*). - Mengen Informatiounen no ass dat ganz sécher esou.

Här President, ech schlësse kuerz of. Et gëtt vill Geld investéiert, mä eiser Aschätzung no feelt et op ville Plazen un der néideger Koordinatioun. De Ministère mëscht sech ze vill an. Et war besser déi Kompetenzopdeeling géng gemaach ginn an de Ministère géng sech op seng zentral Aufgabe konzentréieren. Hie brems an hien hemmt esouguer plazeweis Privatinitiativen. Dat kann et jo net sinn, an dofir wëll ech ofschléissend soen, datt mir de finanzielle Kader hei zwar selbstverständlech matstëmmen, mä datt mer awer hoffen, datt d'Regierung sech an deene Punkten, déi ech hei ugeschnidden hunn, an Zukunft wäert besseren.

Ech soen lech merci.

M. le Président. - Als nächsten Diskussionsriedner ass den Här Robert Garcia agedroen. Den Här Garcia huet d'Wuert.

M. Robert Garcia (*DÉI GRÉNG*). - Här President, Dir Damen an Dir Hären, ech wëll bei menger Ried zu deem Projet de loi a mat deem eenzeg richteg Negativen, wat ech iwwert dee Projet de loi hei ze soen hunn, ufänken. Dee Projet de loi weist engem wéi al een hei an der Chamber gëtt, well et ass esouguer fir mech scho fir d'drëtte Kéier datt ech Stellung huelen zu deem Fënnefjoresplang, an et si bestëmmt nach aner Kollegen heibannen déi scho méi wéi déi drëtte Kéier hei Stellung huelen zu deem Projet de loi.

Une voix. - Et ass all Kéiers anescht!

M. Robert Garcia (*DÉI GRÉNG*). - Et ass esouguer des Kéier, muss ech soen, de Minister huet dat schonn in vorauselendem Gehorsam gesot, nach besser wéi déi leschte Kéier. Déi lescht zwou Kéieren hate mer dese Projet de loi allegueren, wann ech mech gutt erënneren, gestëmmt, an dat wäert des Kéier jo dann och de Fall sinn.

Mir haten an der Kommissioun eng relativ kurios Debatt. Ech weess net ob déi Debatt doduerch ausgeléist ginn ass, datt ech am Ufank vun der Sitzung als Witz gesot hunn, dat heite war ee vun de leschte Relikte vun der Planwirtschaft aus dem Ostblock, an du hunn déi Leit aus dem Ministère mech ganz entsat gekuckt. Si hu vläicht geduecht, ech géif se als Gruftien aus dem Stalinismus oder als Terrorismusministère am plaz Tourismusministère betiteln.

Jiddefalls ass op eemol eng Debatt lassgaangen, wou op eng onerklärlech Aart a Weis e Lager vun Dirigisten - den Här Scheuer huet gesot Stalinisten -, op där anerer Säit Neoliberaler a Laxisten, an ech weess net wat nach alles, sech géigeniwwer soutz. A wann een awer kuckt, mir hu jo hei an der Chamber, och an de Kommissiounen, oft verschidden Zilsetzungen, weinst deene verschiddenen Zilsetzunge verschidde Weeën, mä hei hu mir, mengen ech, alleguer déiselwech Zilsetzung, just vläicht verschidde Weeër, a mir hunn et nach net fäerdeg bruecht an engem Diskussionsprozess déi zwee verschidde Weeër méi no ze bréngen. Dat ass vläicht eng Geleeënheet, déi mir kënnen nach eng Kéier nohuelen. Ganz kuerz zu dem Gesetz selwer.

Mir fannen et, och wa mir keng super Dirigiste sinn, gutt, dass een e Fënnefjoresplang ka fir Infrastrukturen an neierdigenge och fir Programmer vum Tourismus an der Chamber votéieren. Ech muss natierlech soen, dass déi Begeescherung iwwert déi plus 28% een e bësse muss atténuéieren, well wann een déi 28% op déi fënnef

Joer verdeelt, doraus eng Moyenne géométrique mécht, da kennt een op 4 an iergenddeppes Prozent. An da muss ee soen, dass dat daitlech ënnert de Budgetsnorme vun de leschte fënnef Joer läit. Dat heescht, aner Ministère sinn an där Period méi staark gewuess.

Ech ka mer denken, dass d'Nofro no Wuesstum an der Tourismusbranche net esou staark war wéi vläicht an anere Branchen, well d'Zuelen iwwert déi lescht fënnef oder zéng Joer weisen, dass et awer ee Secteur ass deen net déiselwecht extraordinär Croissance opweist zu Lëtzebuerg an deene leschten zéng Joer wéi déi aner Secteuren, an dass, wann ee géif d'Stad Lëtzebuerg ewech rechnen, esouguer a verschiddene Regiounen e liichten Abroch, zumindest eng Stagnatioun, awer op relativ héijem Niveau festzestellen war. Et ass also net e Secteur, deen elo zu der Feilspëtzt vun der Lëtzebuerger Dynamik zielt.

Wat ech awer an deem Projet neierdengs ganz gutt fannen ass, dass zumindest eng oder zwou Propositionen vun der ETI II-Etüd, déi een anscheinend net dærf ETI-Etüd nennen, mä déi hei ëmmer Etüd genannt ginn ass, do eraus geholl gi sinn, zum Beispill dass an Zukunft net nëmmen eleng Infrastruktur, Investitiounen, mä och Programmer, Gestiou, Koordinatioun an Etüdë kënnen finanziert ginn. Esou gesinn ass effektiv dese Fënnefjoresplang e Krack méi wäit gaang wéi déi Pläng virdrun. Mir fannen dat gutt, kënnen dat dofir och rouege Gewëssens stëmmen.

Wat natierlech, an dat war den Ausléiser vun der Diskussioun an der Kommissioun, fir déi eng eigentlech den Haaptmotto vum Tourismus ass, ass fir déi aner nëmmen den Aboutissement vun engem Kader. Mir gesinn deen heite Projet eigentlech just als een Instrument vun enger méi konsequenter Politik, an déi konsequent Politik, fanne mir, feelt de Moment an deem Land.

Dat éischt ass, wou ee sech menger Meenung misst kloer sinn: A wéi eng Richtung geet de Lëtzebuerger Tourismus? Et ass méi wéi jee wichtig, dass eng Tourismusregioun sech eng corporate identity, en Image opbaut. Do schwätzt natierlech jiddefree vun Tourisme durable. Ech war rezent mam Kolleeg Sunnen op engem Kongress doriwwer, an et gëtt effektiv Definitionen vun Développement durable vum Tourismus, mä ech hunn awer déi Kritäre weder am Gesetz nach an den Ausféierungsbestëmmungen vum Règlement grand-ducal kënnen liesen. Ech weess net, ob den Okotourismus zu Lëtzebuerg aus engem recyclable Cabinetsdeckel an engem Hotelszëmmer besteet oder aus engem kohärente Konzept fir eng Regioun, zum Beispill fir Natur, fir Wandern, fir Thermalismus oder Ähnlech, fit ze maachen. Dofir fannen ech, dass et awer e Kader misst ginn, dee festleet wat ënnert dem nohaltegen Tourismus zu Lëtzebuerg ze verstoen ass.

Deen zweete Punkt, deen och, mengen ech, muss clarifiéiert ginn, ass dee vun de véier Créneauen. Déi véier Créneae sinn an der Etüd vum ETI vun 1992 festgesat ginn, mä déi sinn awer néierens definitiv oder se sinn néierens als offiziell Politik festgeluecht ginn. Déi ginn deklaréiert. Den Här Schank huet hei op der Tribün behaupt, hie kéint och nach weider Créneauen dobäi setzen. Ech sinn der Meenung, dass een awer iergendwann eng Kéier sech muss eens sinn an dat an engem Text festhalen, wéi eng dass déi Créneae sinn, quitta dass, wann et nei Opportunitéite gëtt, een nach een oder zwee Créneauen dobäi ka setzen. Datselwech géllt och fir déi touristesch Regiounen.

Ech hu mech un der Etüd ETI II orientéiert. Ech hunn déi touristesch Regioun festgestallt a sinn der Meenung, dass déi Leit jo wahr-

scheinlech och eng gewësse Kompetenz hu fir déi Region ze identifizéieren. Ech muss awer elo an engem Bréif liesen, wéi et och schonn hei zitëiert ginn ass, dass et natierlech nach aner Regionne gëtt, déi sech awer de Moment net genuch berücksichtegt fillen. Dofir fannen ech dass et awer och misst zu der Tourismuspolitik gehéieren, dass een ee fir allemol definéiert wéi eng touristesch Regionne mer hunn an no wéi enge Kritären déi touristesch Regionnen équitabel behandelt an équitabel och gefördert ginn.

Da komme mir zu deem Punkt, wou et wahrscheinlech déi gréissten Divergenze gëtt: Wie soll déi méi kohärent Tourismuspolitik an d'Wee leeden? Wie soll zum Beispill déi 55 Propositionen vum ETI an d'Wee leeden? Do gëtt et zwou extrem Positionen: Entweder déi dirigistesche, dass ee géif Antenne vum Ministère an d'Regionne setzen an déi géifen dann do decidéiere wou d'Tourismuspolitik higeet, oder déi aner, wou een eng Permanence am Tourismusministère iwwert de Weekend opléisst an drop waart, dass ee schelle kënnt a seet, ech géif gär a menger Region en Animateur touristique astellen oder e Bureau regional maachen. Dat sinn déi zwee Extremere.

Ech sinn der Meinung, dass een net soll an déi Richtung goen, Antenne vum Tourismusministère an d'Regionen ze setzen, an ech sinn och net der Meinung dass ee muss, wéi et an der ETI-Etüd e bësse platt steet, de Bénévolat ofbauen. Ech sinn an engem anere Beräich, am Kulturberäich, säit zéng Joer dee gewiescht, deen ëmmer fir Bénévolat agestratt ass, an ech stelle fest dass mir de Moment a Richtung vun engem Staatsmonopolkapitalismus an der Kulturstruktur ginn, wou ëmmer méi professionell Infrastrukture gebaut gi mat professionelle Strukturen, déi honnerte Millioune kaschten, an dass déi A.s.b.l.en, de Bénévolat ëmmer méi Schwierigkeete kritt fir sech ze artikuléieren a fir genuch Moyenen ze hu fir seng Koordinatiounsarbecht ze maachen, an dofir wär ech dee leschten deen elo fir en Ofbau vun dem Bénévolat am Tourismus géif antrieden.

Mä beim Bénévolat ass et einfach esou: De Bénévolat muss encadréiert ginn, a besonnesch wann ee wëllt nei Leit fir dee Bénévolat zichten, well d'Jugend vun haut, déi ass e bëssen anescht konfiguréiert wéi mir aner. Mir si scho mam Bénévolat opgewuess an déi Jonk vun haut, déi mussen awer iergendwéi encadréiert gi fir dass se sech an dee Bénévolat kënnen integréieren. Aus deem Grond si mir dofir, dass een déi Strukturen soll notzen déi bestinn, fir de Professionalismus ze fördern ouni de Bénévolat ofzebauen. Do stellt sech natierlech d'Fro, an dat ass eng Fro déi mech och an anere Beräicher beschäftigt: Wien kann esou eppes maachen? Zu Lëtzebuerg hu mir den ONT, wat eng A.s.b.l. ass, wou iwwer honnert Memberen dra sinn, wann een d'Memberen zesummenzielt, déi effektiv an déi consultativ, wou de professionelle Staff eng ganz gutt Aarbecht mécht, mä wou ech mech froen ob et nach aner Potentialitéite gëtt. Ech hunn zum Beispill op deem Kongress, deen ech zitëiert hunn, mat de Responsable fir den Tourismus vu Barcelona geschwat.

Barcelona ass flächeméisseg bal esou grouss wéi Lëtzebuerg. Et huet nach vill méi Awunner a vill méi Touristen. Et ass natierlech alles op eng Plaz konzentréiert. Déi sinn higaangen an hunn einfach eng Firma gegrënnt, wou d'Gemeng 51% dran huet an déi Privat 49%. Déi Firma, déi schafft genau wéi eng privat Firma. Et ass eng Optioun, déi ee kann hunn. Ech mengen dass déi fir Lëtzebuerg net gutt wär. Déi wär fatal, well dat ass een zentralistesche Modell wou déi, déi an der Firma virop sinn, hir Dyna-

mik duerchsetzen an all déi aner, déi e bësse méi Schwierigkeeten hunn, déi géifen do ënnergoen. Dat ass zu Barcelona net de Fall, well do ass alles touristesch zimlech am Zentrum verankert.

Anersäits muss ech awer och fannen, dass eng Struktur, eng A.s.b.l. wéi den ONT och gewësse Schwächen huet, e kann och gewësse Saachen net maachen. Wann den ONT géif eng Privatfirma mat aneren zesumme maachen als A.s.b.l. kéim en do ganz séier ënnert d'Rieder. Dofir plädéiere mir eigentlech éischer fir eng Struktur. Mir denken un en Etablissement public, well dat eis prinzipiell am Sympatheschsten ass a well dat e Moyaen ass fir eng Structure publique fir och op privatwirtschaftlichem Terrain aktiv ze ginn. Et gëtt keng aner Méiglechkeeten.

A Frankräich hunn d'Etablissements publics vill méi Moyenen. Mir mengen dass bei esou en Etablissement public, dee jo géif déi exekutiv Komponente vun der Aarbecht vum ONT ersetzen, een oppassen misst, dass dat net ze vill eng dirigistesche an och net ze vill eng staatlech Verwaltung géif ginn. Dofir géife mir vorschloen, wann een esou een Etablissement public géif maachen, ee géif an de Conseil d'administration eng grouss Majoritéit vun Acteuren vum Terrain setzen, sief et kommunaler, sief et syndikaler, sief et privater, an et géif een op alle Fall kucken och dat ze maache wat den Här Schank hei virgeschloen huet, nämlech e Conseil supérieur vun den Acteuren ze forméieren, déi all Moment kéinten Abléck hu wat dann elo dee reforméierten, géing ech bal soen, ONT do am Opdrag vun der Regierung mécht. An deem Sënn, Här Präsident, well ech elo säit zéng Joer es et e bësse sat hunn ëmmer nëmmen ze schwätzen - déi meescht Leit schwätzen ëmmer nëmmen -, vu dass et déi lescht puer Weekender vill gereent huet, hunn ech mir d'Méi gemaach doriwwer eng Proposition de loi ze maachen an déi wäert ech lech dann hei déposéieren.

3. Dépôt d'une proposition de loi

- Proposition de loi 5093

1. *relative à la politique nationale pour le développement du tourisme*;

2. *portant création d'un établissement public nommé „Institut national du Tourisme“*;

3. *régissant les modalités du plan quinquennal pour le développement du tourisme*.

■ M. le Président.- D'Chamber hält Akt vum Dépôt vun enger Proposition de loi duerch den Här Garcia a si gëtt se virun un déi zustänneg Kommissioun an un de Conseil d'Etat.

4. 5004 - Projet de loi ayant pour objet d'autoriser le Gouvernement à subventionner l'exécution d'un septième programme quinquennal d'équipement de l'infrastructure touristique (suite)

Discussion générale (suite)

■ M. Robert Garcia (DÉI GRÉNG).- En attendant dass déi gutt Virschlei da vun där Proposition de loi hei kënnen diskutéiert ginn an dass se dann och eventuell eng Kéier am Plenum kann zur Ofstëmmung bruecht ginn, géif ech awer provisoersch deem Gesetz hei eis Zoustëmmung ginn.

Ech soen lech merci.

■ Plusieurs voix.- Très bien.

■ M. le Président.- Als lescht Diskussionsriednerin ass d'Mada-

me Maggy Nagel agedroen. D'Madame Nagel huet d'Wuert.

■ Plusieurs voix.- Ah!

■ Mme Maggy Nagel (DP).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, nodeems dann den Här Garcia déi Proposition de loi hei elo déposéiert huet an nodeems den Här Belling mir nach e puer Minuten iwwreg gelooss huet, wëll ech nach ganz kuerz e puer Iwwerleeungen zu där Proposition de loi maachen.

(Interruption)

A senger Aleedung stellt den Här Garcia fest, dass den Tourismus an der Lëtzebuurger Ekonomie net déiselwecht wichteg Roll spillt wéi dëst a Länner am Méttelmierraum oder méi generell am Süde vun Europa de Fall ass.

Dëst ass effektiv eng Tatsaach. Mä ass et net lichter mat den Hoer erbäi gezunn fir den Tourismus hei zu Lëtzebuerg mat deem vu Länner wéi Spuenien, Italien oder Portugal wëllen ze vergläichen? Ass et net esou, dass an deene Länner traditionell den Tourismus méi en héije Stelleg wäert huet, well dës Länner méi ze bidden hunn, un éischer Stell d'Sonn an d'Mier? Ech hoffen och, dass den Här Garcia als Deputéierte vun deene Gréngen net am eescht bedauert, dass mir hei am Land kee Massentourismus hu wéi zu Mallorca oder Rimini, e Massentourismus, dee jo och leider op d'Käschte vun der Émwelt geet.

■ M. Jos Scheuer (LSAP).- Lauschtet no, Här Garcia!

(Interruption)

■ Mme Maggy Nagel (DP).- Allgemeng soll a puncto Tourismus méi Wäert op d'Qualitéit geluecht ginn. D'Quantitéit wëllen erop ze dreiwien ass menger Meinung no déi falsch Approche.

Här President, loosst mech, wann Dir erlaabt, elo zu der Pièce maitresse, wéi den Här Garcia et selwer nennt, vun dëser Proposition de loi kommen. Et handelt sech hei ëm d'Schafe vun engem sougenannten Institut national du tourisme, engem Etablissement d'utilité publique, deen d'Aufgabe vum ONT am Sënn vun enger besserer Koordinatioun vun deenen eenzelnen Acteuren an der Tourismusbranche soll iwwerhuelen. Am Tourismusberäich sinn nun emol vill Acteuren am Spill. Meng Partei huet schonn 1998 op d'Wichtigkeet vu Synergien tëschent deenen eenzelnen Acteuren an op eng kohärent Gesamtvermaartung higewisen. Den ONT mat sengem excellenten Personnel huet villes an déi Richtung ënnerrholl, schliesleech ass et jo och eng vu sengen Haaptmissiounen. Esou gesinn d'Statute vum ONT dëst nämlech vir, den Artikel zwee seet: „L'ONT a pour mission d'élaborer, de coordonner et d'effectuer la promotion touristique nationale.“

Den Ament ass den ONT eng staark Organisatioun, well hien niewent dem Ministère du tourisme, de Gemengen och d'Syndicats d'initiative, d'Berufschamberen, d'Organisatiounen an och grouss privat Attraktiounen ënnert engem Daach zesummenzebréngen. Firwat eng nei Struktur an d'Welt setze mat engem sougenannten INT, deem nach e Conseil supérieur du tourisme soll opgesat ginn, wann déi bestehend Struktur kéint developed ginn? Wäer et net besser den ONT ze stäerken: zum Beispill duerch méi Budget, duerch d'Opstocke vu sengem Personal, duerch den Transfert vun de Foire vum Ministère eriwuer bei den ONT, duerch d'Uschleisse vun den Auslandsbüroen un den ONT, duerch d'Iwwerdroe vun der Promotioun vu Lëtzebuerg als Kongressland un den ONT an esou weider?

Ass et wierklech am Sënn vun enger optimiséierter Koordinatioun, wann een en INT an e Conseil supérieur du tourisme schaaft, amplaz den ONT ze stäipen? Dësen ONT soll der Proposition de loi vum Här Garcia no iwwregens net ofgeleest ginn, mä soll zu enger Lobby degradéiert ginn.

Ech perséinlech sinn der Meinung, dass op regionalem Niveau d'Schafe vu staarken Agencé soll ënnertstëtzt ginn. Dëst wär och e wichtige Schratt um Wee vun der Dezentralisatioun. Et geet a mengen Aen net duer, wéi den Här Garcia dat seet, dee geplangten INT op Klierf ze setzen. Och wann hie sech a sengem Exposé des motifs scho vorbeugend géint d'Uklo vun Dirigismus wiere wëllt, muss een dach feststellen, dass säin INT dësem Dirigismus awer nach méi géif bréngen.

Loosse mir op d'Autonomie vun de Partner op regionalem a lokale Plang vertrauen! Loosse mir se net demotivéieren duerch en excessive staatleche Contrôle. Besser wär et dach dem regionalen Tourismus ënnert d'Äerm ze gräifen an eng kohärent Vermaartungsstrategie zesumme mam ONT ze schafen. Allgemeng soll den ONT dee privilegiéierten Uspriechspartner hei am Land, mä awer och am Ausland, a Saachen Tourismus bleiwen.

Här President, Här Garcia, Dir Dammen an Dir Hären, merci fir Aert Nolauschteren.

(Brouhaha général)

■ M. le Président.- Den Här Garcia wollt d'Wuert nach eng Kéier kréien.

■ M. Jos Scheuer (LSAP).- Huet den Här Minister nogelauscher? Dat do ass sécher am Ministère geschriwwen ginn.

■ M. Robert Garcia (DÉI GRÉNG).- Här President, ech wollt weinst Fait personnel dann hei optrieden.

(Hilarité)

Ech sinn e bësse genéiert. Ech si richtig geéiert, dass en Non paper hei Sujet gëtt vun enger Intervention. Wann ech elo ganz streng wär mam Parlamentsreglement - do steet jo dran, dass een ëmmer soll zum Sujet schwätzen -, dann huet d'Madame Nagel hei net zum Sujet geschwat, well eise Sujet ass dat Gesetz hei, wat mir haut ofstëmmen.

Ech hunn net zu där Proposition de loi geschwat. Ech hu se just zum Schluss déposéiert. Ech hu kee Wuert zu där Proposition de loi gesot. Dofir fannen ech dat Verfahren hei e bësse komesch.

(Interruption)

Neen, d'Madame Nagel huet entweder Fäegkeeten eng Proposition de loi extrem schnell ze liesen...

(Hilarité)

...oder si krut vun engem vun der Press oder soss iergendengem eng Ried geschriwwen.

■ Une voix.- ...méi diskret.

■ M. Robert Garcia (DÉI GRÉNG).- Mir ass dat egal. Ech wëll just dem Här President soen, dass dat elo hoffentlech net bedeit, dass déi Proposition de loi elo net méi därer hiren übleche Wee goen. Zweetens géif ech och déi Leit, déi sech dofir interesséieren, bieten se awer ze liesen, well dat dote kéint jo elo den Androck vermëttelen, dass ee se net méi brauch ze liesen, well souwisou schonn alles driwwer gesot ginn ass. Dofir géif ech awer trotzdem hoffen, dass déi üblech Procédure fir déi Proposition de loi duerchgefouert gëtt.

(Interruptions diverses)

■ M. le Président.- D'Madame Nagel fret nach eng Kéier d'Wuert.

■ Mme Maggy Nagel (DP).- Här Garcia, ech wollt just dozou soen, dass déi Proposition de loi schonn an eise Courrier war, an dat e Méinden de 27. Januar.

■ Une voix.- Dat kann net sinn.

■ Mme Maggy Nagel (DP).- An da kënnt Dir kucken, et steet souguer op Ärer Proposition de loi de Vermierk: Dépôt, le 30.01.2003.

(Interruptions)

■ M. le Président.- Dir Dammen an Dir Hären, als leschte Riedner kënnt dann elo den Här Tourismusminister Fernand Boden un den Tour. Den Här Boden huet d'Wuert.

(Interruption)

■ M. Fernand Boden, *Ministre des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement*.- Ech hunn et schwéier, jo. Dir Dammen an Dir Hären, léif Frënn, ech soen lech merci.

(Interruption)

Frëndinnen a Frënn,...

(Brouhaha général)

■ Une voix.- Macht der Madame Jacobs e Gefalen.

■ M. Fernand Boden, *Ministre des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement*.- ...ech soen lech merci fir déi flott, sympathesch an instruktiv a léierräich Debatt, déi mir hei haten. Ech menge jiddferen huet hei op d'Bedeitung vum Tourismus fir d'Lëtzebuurger Wirtschaft, och fir d'Lëtzebuurger Land insgesamt, higewisen. Den Här Schank huet de Verglach gemaach tëschent dem Lëtzebuurger Tourismus an deem vun anere Länner, wou mir also net ganz schlecht do stinn.

Ech mengen dat geet net vum selwen. Dat verlaangt en Asaz vu ville Leit, och eng geziilt Politik. Ouni Zweifel ass jo och hei ënnerrstrach an unerkannt ginn, dass Fënnfjorespläng wesentlech dozou bäigedroen hunn dass mir eng gutt Entwécklung vum Tourismus konnten kréien, dass dat also e wichtegt Instrument war fir d'Entwécklung vum Tourismus.

Et ass och vill geschwat gi vun deem ETI-Konzept, wat 1992 ausgeschafft ginn ass. Ech mengen et war wesentlech dass mir versicht hunn net einfach Fënnfjorespläng een un deen aneren ze reien, mä dass mir versicht hunn dat Ganzt an e strategesch Gesamtkonzept ze stellen an ze versichen eis op eis Stärkten, Suen, ze konzentrieren, fir déi auszubauen, an d'Schwächen esou wäit wéi méiglech ze eliminéieren.

Ech hunn och drop gehalen, dass, zéng Joer nodeem dat Konzept ausgeschafft ginn ass, mir ërm eng Kéier sollen den ETI beoptragen fir eng kritesch Analys ze maachen iwwert: Wat ass geschitt? Wat ass richtig? Wat muss nach gemaach ginn? Wat kann ee vläicht a wat muss een anescht maachen? Wéi gesot, de fënneften an de sechste Fënnfjorespläng waren ausgeriicht op dat gesamt Konzept an den ETI huet elo no zéng Joer seng Bemierkung dozou gemaach.

Ech hunn an der Chamberskommissioun gesot, dass dat wat den ETI elo geschriwwen huet keng Bibel wär. Dorophon huet den Här Garcia mer dann iergendwéi gesot - oder hunn ech dat bei senger Pressekonferenz gehéiert, wou hie gesot huet - hie wär net wéi ech, ech wëllt alles ofwiergen an attentistesche sinn, hie géif direkt an d'Offensiv goen. Ech hu just gesot, dass dat wat den ETI seet keng Bibel ass, well mir hunn och duerno mat Fachleit, mat de Leit aus dem Tourismussektor, iwwert déi Etüd geschwat, déi ass eis presentéiert ginn, an do sinn eng ganz Partie Saachen op den Dësch komm wou gesot ginn ass: Dat doten an dat doten ass net richtig.